

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor č. 16: Historie

50. léta a kolektivizace ve Vysoké u Mělníka

Jan Šesták

Středočeský kraj

Vysoká u Mělníka 2022

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor č. 16: Historie

50. léta a kolektivizace ve Vysoké u Mělníka 50s and collectivization in Vysoká u Mělníka

Autor: Jan Šesták

Škola: Gymnázium Jana Palach, Mělník, Pod Vrchem 3421

Kraj: Středočeský kraj

Konzultant: Mgr. Martin Dvořák

Vysoká u Mělníka 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou práci SOČ vypracoval samostatně a použil jsem pouze prameny a literaturu uvedené v seznamu bibliografických záznamů.

Prohlašuji, že tištěná verze a elektronická verze soutěžní práce SOČ jsou shodné.

Nemám závažný důvod proti zpřístupňování této práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů.

Ve Vysoké dne 10. 1. 2022

Jan Šesták, 4.A

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval Mgr. Marii Bímové, bývalé kronikářce naší obce, která mi ochotně poskytla mnohé materiály ke zpracování tématu kolektivizace ve Vysoké.

Děkuji také své rodině, která mě při zpracování mé odborné práce plně podporovala.

Anotace

Práce se zabývá kolektivizací českého venkova. Rozebírá nástup k moci Komunistické strany Československa. Částečně popisuje zločiny komunismu u nás s důrazem na tehdejší český venkov. Kolektivizace poznamenala český venkov i krajinu dodnes. Zabývá se historií 50. let a kolektivizací především ve Vysoké u Mělníka, kdy autorova rodina musela také kolektivizaci čelit.

Klíčová slova

komunismus; levice; kolektivizace; sedláci

Annotation

The work deals with the collectivization of the Czech countryside. It discusses the rise to power of the Communist Party of Czechoslovakia. It partially describes the crimes of communism in our country with emphasis on the then Czech countryside. Collectivization has marked the Czech countryside and the landscape to this day. It deals with the history of the 1950s and collectivization, especially in Vysoká u Mělníka, when the author's family also had to face collectivization.

Keywords

communism; the left wing ;collectivization; farmers

Obsah

Úvod	4
1 Teoretická část	6
1.1 Levice.....	6
1.1.1 Komunismus	7
1.2 Česká levice	10
1.2.1 Sociální demokracie (1878-1948).....	10
1.3 Komunistická strana Československa	12
1.3.1 Cesta k moci (1921-1948).....	13
1.3.2 Počátek totality (50. léta 20. stol.)	16
1.4 Kolektivizace (1949-1960).....	19
1.4.1 Co to je?	20
1.4.2 Akce „Kulak“	21
2 Praktická část.....	22
2.1 Kolektivizace a 50. léta v obci Vysoká.....	22
2.1.1 JZD a Státní statek Vysoká	23
2.2 Osudy rodin statkářů	24
2.2.1 Šestákovi.....	25
Závěr	28
Seznam literatury.....	29
Tištěné zdroje:.....	29
Internetové zdroje:	29
Další neodcitované zdroje:.....	32
Seznamy:.....	33
Seznam obrázků:.....	33
Seznam tabulek:	33
Přílohy	34

ÚVOD

Vždy jsem se zajímal o historii vlastní rodiny a naší obce. Zajímalo mě totiž, jak naši předkové žili, co všechno zažili a s čím vším se museli potýkat. Vybral jsem si toto téma, protože chci hlouběji poznat minulost vlastní rodiny a naší obce v 50. letech 20. století v době kolektivizace. O tomto období se ani příliš nezmiňuje místní kronika, a proto bych zpracováním právě tohoto tématu mohl dopomoci lepšímu pochopení událostí v 50. letech u nás ve Vysoké.

Právě při zpracovávání dějin minulého režimu u nás jsem se nechal inspirovat historikem PhDr. Petrem Blažkem, PhD. z Ústavu pro studium totalitních režimů¹, který v mnohých publikacích shrnuje zločiny a bezpráví, jež se zde během vlády komunistické strany a během tzv. „lidové demokracie“ děly. Podobně jako nacismus, tak je i komunismus zločinnou ideologií, která vždy vedla k diktatuře a k totalitnímu státu. V naší zemi období nadvlády komunistů trvalo 41 let a za tu dobu došlo doslova k převrácení staletí budovaných tradic hospodaření na venkově. Československý venkov tak úplně změnil svůj ráz.

Mým cílem je při tvoření této práce, zaprvé detailně popsat historii a cestu k moci Komunistické strany Československa (KSČ) od jejího vzniku až do 50. let 20. století², a zadruhé popsat proces kolektivizace jako takový od svého počátku v Sovětském svazu a později jeho aplikování v komunistickém Československu. Jako příklad procesu kolektivizace použiji svou rodnou ves a rodinnou zkušenost, kterou také toto období samozřejmě neminulo. Tato doba byla opravdu, hned vedle okupace nacistickým Německem, tou nejhorší v českých moderních dějinách.

Také u nás ve Vysoké docházelo k systematickému zabírání majetku a k šikanování určité skupiny obyvatel. Pokusím se zde tedy popsat dobu 50. let a proces kolektivizace u nás ve Vysoké s tím, že předložím jednoznačné důkazy o událostech a zločinech, které doprovázely vznik zemědělského družstva. Například ti, kteří se odmítli připojit k jednotnému zemědělskému družstvu (JZD), museli plnit nesmyslně vysoké dávky tak, že odváděli státu různé produkty z rostlinné a živočišné výroby. Tyto dávky se přitom nedaly dlouhodobě plnit, protože byly až příliš vysoké. Mnohdy se jednalo o odvody státu, které byly pro sedláky s malým i velkým hospodářstvím zcela likvidační. Stát zabíral také krmivo, což tedy dle očekávání nakonec vedlo k tomu, že se i ten poslední sedlák musel do zemědělského družstva připojit. To byl případ i mých předků a mé rodiny.

Svou práci jsem rozdělil na teoretickou a praktickou část. V teoretické části se budu věnovat především obecnými dějinami Československa. Popíši zde vznik a postupný vývoj levicových

¹ BLAŽEK, Petr, Jaroslav ROKOSKÝ, Libor SVOBODA, Martin TICHÝ a Jiří URBAN. *Rozkulačeno! půlstoletí perzekuce selského stavu = half a century of persecution of the peasant estate*. Praha: Ústav pro studium totalitních režimů, [2016]. ISBN 978-80-87912-44-7.

² ČINÁTL, Kamil. *Věčné časy: československé totalitní roky*. Praha: Respekt Publishing, 2009. Respekt (Respekt Publishing). ISBN 978-80-87331-01-9.

hnutí až do založení Komunistické strany Československa. Vysvětlím také pojem komunismus jako levicové politické ideologie. Dále se zaměřím na cestu k moci Komunistické strany a na to, jak se vlastně stala jedinou vládnoucí stranou v naší zemi. Zmíním zde také události v 50. letech 20. století a to především, jaké zločiny a bezprávi se během komunistického režimu u nás děly.

Nakonec tedy vysvětlím pojem „kolektivizace“, co to je a kdy a kde vlastně vznikl. Budu také popisovat, proč a kdy byla kolektivizace zemědělství aplikovaná v Československu. Zaměřím se i na samotnou „akci K – Kulak“ jako takovou.

Moje praktická část se zaměří na konkrétní průběh a dopady kolektivizace zemědělství v mé rodné vsi ve Vysoké u Mělníka. Na počátku 50. let zde i v ostatních okolních obcích vznikala jednotná zemědělská družstva, která byla později 14. 6. 1960 zcelena do Státního statku Vysoká národního podniku, kterým se měla zjednodušit administrativa a který představoval jakousi vyšší správní jednotku pro obec Vysokou i vzdálené okolí.

Zkusím přiblížit průběh kolektivizace s využitím minulosti vlastní rodiny, která si násilnou kolektivizací musela projít, protože mí předci byli z pohledu minulého režimu „kulaci“. Součástí příloh jsou různé naskenované dobové dokumenty, kterými vykonával minulý režim svou takzvanou spravedlnost.

1 TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Levice

„Levice je hojně používané označení pro popis celé řady politických ideologií. Obvykle se tento pojem používá pro označení skupin hájících zájmy nižších a znevýhodněných vrstev, podporujících sociální rovnost a spravedlnost.“³ Takto alespoň zní jednoduchá obecná definice levice, byť se však výklad tohoto výrazu i pojmu pravice v průběhu dějin různě vyvíjel. Výraz levice nebo pravice může být také dnes již pro některé politology přežitkem.⁴

Zajímavý je také původ samotného názvu „levice“, který pochází z dob Velké francouzské revoluce, a to z okamžiku, kdy se sešly na popud francouzského krále tzv. „generální stavy“, které tvořily jakýsi poradní sbor francouzských králů. Tehdy seděli po králově pravici zastánci starých pořádků, tedy aristokraté, monarchisté nebo církevní hodnostáři, a po jeho levici zase přívrženci „nového řádu“, tedy zástupci třetího stavu, lidu a radikálové.⁵

Důležité je zmínit, že rozvoji levicových nebo sociálně orientovaných myšlenek pomohla průmyslová revoluce, která probíhala v 18. a 19. století. Protože se tenkrát stavělo mnoho továren, vznikla nová společenská vrstva dělníků. Dělnictvo nebo chcete-li proletariát měl v počátcích světového průmyslu velmi špatné pracovní podmínky. Tento stav, jehož zástupci pracovali za minimální plat třeba 12 i více hodin denně, dal vzniknout dělnickým organizacím a hnutím, která dopomohla k postupnému zlepšení práv a pracovních podmínek dělníků. Levice se vždy snažila ve svém původním základu pomáhat slabším a chudším tak, aby dosáhla jakési rovnější a spravedlivější společnosti.

Levicová hnutí se podobně jako pravicová hnutí nebo kterákoliv jiná politická uskupení dají dělit podle toho, jak radikálně přistupují k řešení politických problémů a zda hájí stále demokratické principy, které v dané zemi fungují. Tak tedy postupem času v rámci velkého uskupení všemožných levicových hnutí vznikají také další doplňující myšlenkové proudy. Zatímco například ideologie komunismu, anarchismu nebo syndikalismu⁶ patří mezi radikální ideologie, které se také někdy nazývají jako ultralevicové nebo antisystémové, naopak idea socialismu se v pojetí sociálně demokratických stran nebo odborových hnutí řadí mezi proudy

³ Politická ideologie: Levicové ideologie. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-8-17]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Politick%C3%A1_ideologie#Levicov%C3%A9_ideologie

⁴ MIHALCO, Zdeněk, ed. Je dělení na pravici a levici přežitek? Hospodářské noviny [online]. 2013, 15. 10. 2013 [cit. 2021-8-17]. Dostupné z: <https://nazory.hn.cz/c1-61008410-je-deleni-na-pravici-a-levici-prezitek>

⁵ GOGELA, Jakub. Co je vlastně pravice a levice? VŠEHRD: spolek českých právníků [online]. [cit. 2021-8-17]. Dostupné z: https://www.vsehrd.cz/clanek-viktorin/co-je-vlastne-pravice-a-levice_1b4e8f5a-8017-4800-87d9-732951b91f0e

⁶ Politická ideologie: Levicové ideologie. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-8-17]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Politick%C3%A1_ideologie#Levicov%C3%A9_ideologie

umírněné. V případě sociální demokracie se dokonce jedná o středolevicové politické ukotvení. Sociálně demokratické strany obvykle vůbec neohrožují demokracii v zemi.

1.1.1 Komunismus

Komunismus je levicová až ultralevicová politická ideologie, která vzniká zhruba v polovině 19. století. Skutečný základ tomuto myšlenkovému směru dali němečtí filosofové Karel Marx a Bedřich Engels.⁷ Základním textem, který sepsal Karel Marx s přispěním Bedřicha Engelse, je Manifest Komunistické strany vydaný 21. února 1848. Celý komunismus je založen na ideji společného vlastnictví a beztřídní společnosti tedy na tom, kdy jsou si všichni lidé rovni a kdy mají všichni stejný majetek. Lidé pak se společným majetkem mají společně hospodařit tak, aby se prostě všichni bez rozdílu měli dobře.

Původ této ideologie lze vysledovat už v antice nebo v raném novověku. Již v dobách Platóna existovaly teorie o „ideálním polis“, které se zabývaly možností vzniku společného vlastnictví.⁸ Velký rozkvět pro rozvoj počátečního komunistického myšlení znamenalo období francouzského osvícenství. V 18. století totiž vzniká myšlenka, která kritizuje velké sociální a mocenské nerovnosti právě v tehdy absolutistické Francii. Této kritice se například věnuje filosof Jean-Jacques Rousseau nebo také Jean Paul Marat, který se později velmi aktivně podílel jako revoluční politik na Velké francouzské revoluci.

Můžeme nicméně říci, že se mezi Velkou francouzskou revolucí a rokem 1848 nějaké zásadní „komunistické myšlenky“ příliš neprojevovaly. V roce 1848 je vydán právě již zmíněný Komunistický manifest, ve kterém jsou již plně popsány základní teze komunismu tak, jak je známe z pozdějších let. Manifest Komunistické strany se rovněž stává v komunistickém Československu i v jiných totalitních komunistických režimech povinnou četbou. Rok 1848 je nicméně pro komunismus klíčový, nejen protože vzniká manifest, ale také kvůli tomu, že se stává rok 1848 vlastně „rokem revolucí“, které probíhají po celé Evropě.

Během tohoto roku se Evropa ocitne v nekonečných bojích na barikádách. K povstání došlo i v Praze, kde bylo vedeno proti habsburské vládě. Tyto revoluce byly především obvykle vedeny silným nacionalismem, který již předtím dlouhou dobu začínal bujet v různých zemích po celé Evropě. Revolucionáři nicméně mnohdy ničeho pořádného nedosáhli, protože byla povstání velmi brutálně potlačena.

Komunistický manifest začíná větou: „*Evropou obchází strašidlo, strašidlo komunismu.*“⁹ On byl komunismus nebo revoluce jako takové opravdu jakýmsi „strašidlem“ pro tehdejší monarchistické vládcy. Báli se, že je smete jakási revoluce a že budou popraveni jako

⁷ Komunismus. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-8-20]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Komunismus>

⁸ Komunismus. Totalita.cz [online]. [cit. 2021-8-20]. Dostupné z: <http://www.totalita.cz/vysvetlivky/komunismus.php>

⁹ MARX, Karel. Manifest komunistické strany. Dějepis.com [online]. 1848 [cit. 2021-8-20]. Dostupné z: <https://www.dejepis.com/dokument/manifest-komunisticke-strany/Začátek formuláře>

francouzský král Ludvík XVI. při Velké francouzské revoluci. Když k takovému převratu staletí budovaného řádu došlo jednou, proč by k němu nemohlo dojít opět?

Pro boj s revolucemi po Evropě tak vzniká po Napoleonských válkách roku 1815 tzv. „Svatá aliance“¹⁰, která vycházela z tehdejší protinapoleonské koalice. Součástí tohoto vojenského uskupení bylo Rakousko, Prusko a Rusko a od roku 1848 i Francie, kde došlo k restaurování monarchistické bourbonské vlády. Tato koalice zaniká s krymskou válkou v 50. letech 19. století, kdy se již zájmy mocností rozešly, ale svůj účel splnila právě již ve výše zmiňovaném „revolučním roce“ 1848, kdy například Rusko plní svůj spojenecký závazek vůči Rakousku a pomůže s potlačením revoluce v Maďarsku, kde maďarští revolucionáři chtěli úplné odtržení od monarchie.

Další významné období pro komunistickou ale také revoluční historii je rok 1871. Prává komunistická revoluce proběhla tehdy znovu ve Francii, a to konkrétně v Paříži, kde vzniká na pár měsíců tzv. „Pařížská komuna“.¹¹ Tito účastníci nové, již komunistické vlády, se nazývali komunardi a pokusili se ve Francii nastolit vládu proletariátu podle vzoru Komunistického manifestu, a to se stále nejednalo o dobu Vladimíra Iljiče Lenina. Pařížská komuna byla nakonec poražena, ale myšlenka komunismu a jakéhosi kolektivismu přežila.

Prává doba nové velké komunistické revoluce přišla v roce 1917, kdy došlo k tzv. „Velké říjnové socialistické revoluci“ v Rusku pod vedením Vladimíra Iljiče Lenina a Lva Trockého. Tato revoluce skutečně otřásla světem a proměnila ho k nepoznání. Celý puč začal v Petrohradě 25. října podle starého juliánského kalendáře a podle nového gregoriánského v noci ze 7. na 8. listopadu útokem rudých gard na Zimní palác, kde tehdy sídlila ruská prozatímní vláda po pádu carského režimu v únoru 1917.

Převrat byl na začátku velmi rychlý. V podstatě za jednu noc získaly rudé gardy pod vedením Lva Trockého kontrolu nad celým Petrohradem, a dokonce spousty lidí ani pořádně nevěděly, co se vlastně tu noc stalo. Tu noc totiž povstal nový režim znovu postavený na diktatuře proletariátu. Vznikl Svaz sovětských socialistických republik, který si však musel nejprve vydobýt své postavení nové mocnosti v krvavé a 7 let trvající občanské válce.

Ruská občanská válka je velmi důležitá i pro české dějiny. Této občanské války se účastnily československé zahraniční ozbrojené síly nazývané Československé legie¹². Bez legií by náš samostatný stát nevznikl. Sehrály tedy také nezastupitelnou roli při diplomatických jednáních

¹⁰Svatá aliance. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-8-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Svat%C3%A1_aliance

¹¹ŠAJTAR, Jaroslav. Komunistický pokus před Leninem. Před 150 lety byla krvavě potlačena Pařížská komuna. Reflex [online]. 2021, 28. 5. 2021 [cit. 2021-8-20]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/historie/70098/komunisticky-pokus-pred-leninem-pred-150-lety-byla-krvave-potlacena-parizska-komuna.html>Začátek formuláře

¹²Československé legie. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-8-29]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Ceskoslovensk%C3%A9_legie

s dohodovými mocnostmi o samotné uznání nezávislosti nově vznikajícího Československa. Naši legionáři, kteří bojovali za naši suverenitu, působili mimo jiné i ve Francii, v Itálii nebo v Srbsku. Nejdéle působili již ve výše zmiňované Ruské občanské válce, kde si naši vojáci nedobrovolně protáhli 1. světovou válku o 2 roky.

Občanská válka v Rusku byla dlouhá, složitá a krvavá. Bojovaly proti sobě mnohé znesvářené strany. Hlavní dvě skupiny byly bolševici přezdívaní „rudí“, kteří zastávali Leninův převrat a komunistickou revoluci, a bělogvardějci nazývaní „bílí“, kteří bojovali za zachování zřízení pod vedením prozatímní vlády nebo dokonce za možný návrat carského režimu. De facto po boku „bílých“ bojovaly Československé legie, i přestože se pokoušely zachovat si neutralitu v tomto výlučně ruském konfliktu. Osud legionářů končí evakuací a ústupem z Ruska do Spojených států, odkud se pak vrátili do vlasti v roce 1920. Tato válka si vyžádala přes 10 milionů životů, a to také v důsledku hladomoru, který po většině Ruska v době války probíhal. Po válce je v Rusku ustanoven první stabilní komunistický stát Svaz sovětských socialistických republik (SSSR)¹³.

Sovětský svaz byl totalitní komunistickou diktaturou, kde se děly mnohé sociální pokusy a zločiny. Byla zde absolutně porušována základní lidská práva a propaganda zde jela na plné obrátky. Stejně jako později vzniknuvší nacismus, tak je však i komunismus v takovýchto totalitních a nedemokratických formách absolutně nežádoucí. Jedním takovým „sociálním pokusem“, který poprvé vyzkoušeli komunisté v Sovětském svazu, byla právě nucená kolektivizace zemědělství, která rozvrátila staletí budovaný řád a tradice venkova.

Tato komunistická diktatura trvala v Rusku do roku 1991¹⁴ a samozřejmě celou zemi to značně poznamenalo. SSSR existoval přes 70 let a v jeho čele se vystříдалo 7 vůdců. Nejznámějšími jmény byly například Vladimír Iljič Uljanov, který s přezdívkou Lenin stál u samotného zrodu sovětského Ruska, Josif Vissarionovič Džugašvili, který přijal přezdívkou Stalin a který vedl svaz během 2. světové války a následně velmi pomohl vzniku samotného komunistického Československa, Nikita Sergejevič Chruščov, který nechal například potlačit protikomunistické povstání v Maďarsku a který poprvé začal tzv. „oteplovat“ diplomatické vztahy se Západem, Leonid Iljič Brežněv, který zahájil vojenskou okupaci Československa armádami Varšavské smlouvy, a Michail Sergejevič Gorbačov, který svou uvolněnou politikou reforem výrazně pomohl k samotnému zániku Sovětského svazu.

Sovětský svaz nebyl jediným stabilním komunistickým státem v historii. Dalším významnou komunistickou velmocí je od roku 1949 až dodnes Čínská lidová republika, která je po pádu SSSR vlastně nejsilnějším komunistickým státem na světě vůbec. Dalšími komunistickými

¹³Sovětský svaz, Svaz sovětských socialistických republik (SSSR). Totalita.cz [online]. [cit. 2021-10-24]. Dostupné z: <http://www.totalita.cz/vysvetlivky/sssr.php>

¹⁴NĚMEC, Václav, PRAVDA, Petr, ed. Vznik a vývoj Sovětského svazu. *Dějepis.com* [online]. [cit. 2021-10-24]. Dostupné z: <https://www.dejepis.com/ucebnice/vznik-a-vyvoj-sovetskeho-svazu/>

zeměmi s vládou jedné strany¹⁵ jsou dnes také Korejská lidově demokratická republika, Vietnamská socialistická republika, Laoská lidově demokratická republika, Kubánská republika a nebo Bolívarovská republika Venezuela. Plno zemí je dnes již také stále „pouze“ socialistickými. Nejvíce socialistických zemí je v Africe. Tyto země se nehlásí čistě ke komunismu, ale mají slovo „socialistická“ či „lidová“ v názvu, což svědčí v tomto případě minimálně o inspiraci těchto zemí a jejich vůdců v levicových ideologiích nebo v komunismu. Mnohé africké země jsou podobné jako Sovětský svaz velmi autoritářské až totalitní.

1.2 Česká levice

České levicové strany mají poměrně dlouhou tradici. Dají se rozdělit podobně jako jinde ve světě na ultralevicové nebo čistě levicové a středolevicové. Mezi čistě levicové strany až ultralevicové patří například Komunistická strana Čech a Moravy, kterou lze považovat za nástupnickou stranu Komunistické strany Československa, která zanikla 28. listopadu 1991. Další menší česká levicová hnutí jsou, např. politická strana Levice nebo hnutí Budoucnost. Mezi strany středolevicové zařazujeme, např. Českou stranu sociálně demokratickou nebo Stranu zelených. Menší středolevé uskupení je např. hnutí Idealisté. S jistým levicovým směřováním si také trochu zahrává Česká pirátská strana (17. 6. 2009) nebo hnutí Svoboda a přímá demokracie – Tomia Okamury (2. 6. 2015), které zažilo velký vzestup především v období migrační krize.

1.2.1 Sociální demokracie (1878-1948)

Nejstarší politickou stranou, která zasedala také velmi dlouho dobu v Parlamentu České republiky, je Česká strana sociálně demokratická (ČSSD)¹⁶. Vznikla jako součást rakouské sociální demokracie v roce 1878 a později i jako samostatná politická strana v roce 1893. Tehdy se ČSSD nazývala Sociálně demokratická strana českoslovanská v Rakousku a její ustavující sjezd se konal 7. dubna 1878 v hostinci U Kaštanu v Praze. Proces osamostatnění od tzv. „rakouské internacionály“ byl poměrně dlouhý. Začal v roce 1893 a skončil roku 1907 již samostatnou kandidaturou do Říšské rady. Říšská rada, která vznikla v roce 1907, byla vlastně parlamentem v předlitavské části Rakouska-Uherska. Samostatná česká sociální demokracie již v těchto prvních volbách poměrně výrazně uspěla.

Na začátku ČSSD stáli Josef Boleslav Pecka a Ladislav Zápotočský, který je otcem budoucího československého prezidenta Antonína Zápotockého. Společně zakládají v 2. polovině 19. století samostatné dělnické noviny *Budoucnost* a v roce 1878 i sociálně demokratickou stranu. Pozdějšímu komunistickému prezidentovi Antonínovi Zápotockému bylo dlouho

¹⁵Seznam socialistických států. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-10-31]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_socialistick%C3%BDch_st%C3%A1t%C5%AF#Sou%C4%8Dasn%C3%A9_socialistick%C3%A9_st%C3%A1ty

¹⁶Česká strana sociálně demokratická. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-8-17]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cesk%C3%A1_strana_soci%C3%A1ln%C4%9B_demokratick%C3%A1

předhazováno, že je vlastně „předělaný sociální demokrat“ a to právě kvůli minulosti jeho otce. Dalším významným sociálně demokratickým časopisem byly také např. *Dělnické listy*. Josef Boleslav Pecka¹⁷ byl mezi lety 1878-1887 tedy prvním předsedou Sociálně demokratické strany československé v Rakousku. Pecka byl žurnalistou, který inklinoval k socialismu, ale také k anarchismu. Psal články například o Pařížské komuně a za své socialistické postoje byl několikrát vězněn. V roce 1887 emigroval do USA, kde roku 1897 zemřel.

V prvních volbách do Říšské rady, kterých se již zreorganizovaná česká sociální demokracie účastnila, získala celkem 24 poslaneckých mandátů. Už tehdy patřila sociální demokracie mezi nejsilnější české politické strany vůbec. Během své odluky a reorganizace od rakouské sociálně demokratické strany si změnila název na Československá sociálně demokratická strana dělnická. Po rozpadu Rakouska-Uherska se její politická činnost za práva dělníků volně přelila do nově vzniklé první Československé republiky. Znovu si změnila název tentokrát na Československou sociálně demokratickou stranu dělnickou. V čele strany stál tehdy Antonín Němec, který byl 4. předsedou strany. Funkci zastával mezi lety 1915-1916 a 1917-1924. Němec zasedal jako poslanec už v Říšské radě, také v Revolučním národním shromáždění i v Národním shromáždění ČSR. Antonín Němec je významnou osobností rané prvorepublikové sociální demokracie.

ČSSD má velmi bohatou historii a stála u všech významných politických událostí 20. století u nás. Sociální demokracie má i své významné osobnosti, které se váží samozřejmě k její dlouhé historii¹⁸ a mnozí její politici stanuli také jako premiéři v čele naší země. Prvním sociálně demokratickým premiérem byl mezi lety 1919-1921 Vlastimil Tusar. Další významnou osobností první republiky byl 6. předseda ČSSD Antonín Hampl, který tuto funkci zastával až do pádu Československa v roce 1938. Antonín Hampl byl nakonec v roce 1942 v Berlínské věznici Moabit umučen nacisty. Československá sociálně demokratická strana dělnická se nevčlenila za druhé republiky do Strany národní jednoty¹⁹, ale spolu s částí Komunistické strany Československa a České strany národně socialistické založila levicovou Národní stranu práce jako jakousi „opozici“. Po vzniku Protektorátu Čechy a Morava 15. března 1939 byla ČSSD donucena, stejně jako všechny naše politické strany, do sjednocení v jedno velké politické hnutí Národní souručenství. V čele souručenství oficiálně stál státní prezident Emil Hácha. Československá sociální demokracie následně vstoupila spolu s dalšími stranami do exilu v zahraničí. Mnozí její politici opustili v té době vlast.

¹⁷Josef Boleslav Pecka. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-10-31]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_Boleslav_Pecka

¹⁸ Z HISTORIE ČESKÉ SOCIÁLNÍ DEMOKRACIE. Historie ČSSD: Encyklopedie ČSSD [online]. Masarykova demokratická akademie, 2013 [cit. 2021-8-17]. Dostupné z: <http://www.historiecssd.cz/>

¹⁹Strana národní jednoty. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-10-31]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Strana_n%C3%A1rodn%C3%AD_jednoty

Během 2. světové války se stává velmi výraznou osobností exilové sociální demokracie Zdeněk Fierlinger, který byl dlouho také blízkým přítelem tehdejšího prezidenta a diplomata Dr. Edvarda Beneše. Zdeněk Fierlinger se stává později těsně před koncem války předsedou tzv. „Košické vlády“, která byla ustanovena ještě před koncem války v roce 1945 po osvobození Slovenska Rudou armádou v Košicích. Premiér Fierlinger sestavil celkem dvě vlády a podílel se na vzniku Košického vládního programu, který měl pomoci poválečnému Československu s obnovou hospodářství a s reorganizací země.

Důležité je zmínit, že se postupem času stává Zdeněk Fierlinger v podstatě zrádcem sociální demokracie²⁰, protože se už během války domlouvá na dalším postupu jen s Komunistickou stranou Československa v čele s Klementem Gottwaldem. Lze říci, že i prezident Beneš měl tehdy větší příklon k politice Sovětského svazu a Komunistické internacionály, již byla i KSČ součástí, nicméně Zdeněk Fierlinger postoupil až tak daleko, že během tzv. „třetí republiky“ sociální demokracie netvořila téměř žádnou opozici proti nově nastupující komunistické totalitě. Košický vládní program, za kterým Fierlinger stál, v podstatě kopíroval požadavky a priority komunistů. ČSSD kvůli němu neudělala mnoho pro obranu demokracie. Nakonec se ČSSD a KSČ spojují²¹ 27. června 1948 v jednu stranu Národní frontu a samotná Československá sociální demokracie tak zaniká. K oficiálnímu obnovení ČSSD došlo až po pádu komunistického režimu v březnu 1990.

1.3 Komunistická strana Československa

Už od vzniku samostatné české sociální demokracie existovalo uvnitř tohoto dělnického hnutí napětí, které se týkalo rozporu o to, zda přijmout či nepřijmout komunistické myšlenky z Manifestu Komunistické strany Karla Marxe a Bedřicha Engelse. Vedle toho šlo také o to, zda se přihlásit v pozitivním slova smyslu k tomu, co dělají bolševici od roku 1917 v nově vznikajícím Sovětském svazu pod vedením Vladimíra Iljiče Lenina. Právě otázka bolševismu byla pro tehdejší společnost i pro sociální demokracii velmi kontroverzní téma, protože proti bolševikům bojovali naši legionáři. Proč tedy podporovat někoho, kdo proti nám bojoval?

Spousty lidí, kteří vstupovaly do sociální demokracie, ale počítaly s tím, že bude „sovětský bolševismus“ tato nová dělnická strana zastávat a že se k němu bude aktivně hlásit. K tomu ale nikdy zcela nedošlo, a tak dochází k velkému stranickému rozkolu²², který vyústí v roce 1921 k vzniku úplně nové strany, která se jako radikální levice již plně hlásila k politické ideologii komunismu a k činnosti bolševiků v Sovětském svazu. Ze sociální demokracie tehdy

²⁰Zdeněk Fierlinger. Zrádce, který předal sociální demokracii KSČ. Beneš ho chtěl rozdupat jako hada. Český rozhlas [online]. 2021, 16. únor 2021 [cit. 2021-10-31]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1299165-rozkol-socialni-demokracie-vesel-do-dejin-jako-boj-o-lidovy-dum>

²¹Před 70 lety byla ČSSD násilně sloučena s KSČ. Trauma z možného opakování historie přetrvává. Hospodářské noviny [online]. 2018, 26. 6. 2018 [cit. 2021-10-31]. Dostupné z: <https://infografiky.ihned.cz/promena-komunistickych-stran/r~e6880066793a11e8b05aac1f6b220ee8/>

²²Rozkol sociální demokracie vešel do dějin jako „boj o Lidový dům“. Česká televize: ČT24 [online]. 2010, 9. 12. 2010 [cit. 2021-10-31]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1299165-rozkol-socialni-demokracie-vesel-do-dejin-jako-boj-o-lidovy-dum>

vystupuje mnoho jejích dosavadních výrazných tváří např. také její bývalý předsedové Josef Hybeš a Bohumír Šmeral. 16. května 1921 vznikla Komunistická strana Československa²³ a výše zmíněný Bohumír Šmeral byl jejím prvním předsedou.

1.3.1 Cesta k moci (1921-1948)

Poté, co KSČ vznikla, představovala prakticky po celou dobu existence první republiky antisystémovou stranu. Vystupovala proti stávajícím pořádkům i proti prezidentu Masarykovi. V roce 1929 se během V. sjezdu KSČ moci chopili tzv. „karlínští kluci“. Mezi ně patřil, např. Klement Gottwald, Rudolf Slánský, Jan Šverma nebo Václav Kopecký. Karlínští se jim říkalo podle toho, kde pracovali. Klement Gottwald dlouho pracoval na sekretariátu KSČ v Karlíně. Tato radikální skupina mladých komunistických politiků odstranila do té doby vedoucí křídlo kolem zakladatele strany Bohumíra Šmerala. Klement Gottwald a jeho okolí mnohem více stalinizovalo a bolševizovalo KSČ až natolik, že se stala komunistická strana jakousi předsunutou rukou bolševiků v Československu. KSČ se od té doby plně řídila příkazy z Moskvy od Komunistické strany Sovětského svazu a od Josifa Stalina.

Proti této stalinizaci se postavili někteří spisovatelé, kteří do té doby působili také jako členové komunistické strany, za zmínku stojí třeba Jaroslav Seifert, Ivan Olbracht nebo Vladislav Vančura. Všichni z nich sympatizovali s levicovými myšlenkami, ale toto nové provázání s Komunistickou stranou Sovětského svazu odmítali. Na protest proti novým pořádkům v KSČ a proti jejímu novému vedení sepsali tito a další literáti v roce 1929 tzv. „Manifest sedmi“²⁴. Gottwaldovými spolupracovníky byl velice důrazně odsouzen.

Během první republiky měla samozřejmě komunistická strana několik poslanců, ovšem její volební výsledky nikdy nebyly tak velké, aby mohla nějak výrazně ohrozit tehdejší demokratické zřízení. Klement Gottwald se nicméně pokusil v roce 1934 kandidovat na prezidenta republiky proti Tomáši Masarykovi. Neuspěl, ale dal o sobě vědět. Po roce 1938 a po vzniku Protektorátu Čechy a Morava 15. března 1939 většina českých komunistů utíká do Sovětského svazu. Doma zůstane například odborář Antonín Zápotocký, který na to také doplatí tím, že je jako bývalý komunistický poslanec zatčen gestapem a odvezen do koncentračního tábora Sachsenhausen. Ostatní komunisté v čele s Klementem Gottwaldem si v Sovětském svazu užívají veškerý komfort. Marta Gottwaldová například využívá nakupování ve vyhrazených obchodech, kde mohli nakupovat jen vládní a straničtí činitelé. Čeští komunisté se schází v Gottwaldově dřevěné vilce na předměstí Moskvy „dače“. Zde plánují další kroky, jak se v poválečném Československu dostanou k moci.

Za druhé světové války hraje Východní fronta v čele se Sovětským svazem velmi výraznou roli. Mezi lety 1939-1941 je sice pozice Sovětů nejasná, ale po napadení svazu Německou říší

²³Komunistická strana Československa. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Komunistická_strana_Československa

²⁴Manifest sedmi. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Manifest_sedmi

se vše změnil. Sověti se tak připojili ke spojencům, kteří bojují v protiněmecké frontě. Pro Československou exilovou vládu v Londýně se tímto otevřel další prostor pro diplomatická jednání. Prezident Beneš již za první republiky jednal se Sovětským svazem o vzájemné pomoci a i nyní se mu naskytla příležitost znovu možnost přátelství se Sověty otevřít.

V Rusku je tehdy také mnoho českých vojáků, kteří po Mnichovu utekli z Československa přes Polsko, mezi nimi je např. Ludvík Svoboda. Právě čeští vojáci v Sovětském svazu, podobně jako českoslovenští letci RAF v Británii, chtěli bojovat proti Němcům. Na podzim roku 1941 došlo k dohodě mezi československou vládou a sovětskou stranou a byla ustanovena první zahraniční bojová jednotka ve městě na Uralu v Buzuluku. České bojové oddíly se brzy rozrostly a na Východní frontě se vyznamenaly například v bitvě u Sokolova nebo na Dukle. Vedl je generál Heliodor Píka. Dalším z velitelů byl také již zmíněný Ludvík Svoboda.

Když se začala válka vyvíjet příznivě a začínalo být jasné, že Německá říše válku prohraje, docházelo k dalším a dalším jednáním mezi prezidentem Edvardem Benešem, Zdeňkem Fierlingerem, Klementem Gottwaldem a Stalinem. Začala se rýsovat podoba poválečného Československa. Velikou prohrou pro vládu v Londýně bylo to, že mnozí demokratičtí zástupci prakticky ztratili vliv na to, co se bude po válce dít, i přestože vlastně po celou dobu války bylo centrum československého exilu v Londýně a ne v Moskvě. Lidé jako agrárník Ladislav Karel Feirabend nebo předseda exilové vlády lidovec Jan Šrámek úplně ztratili své postavení zastíněni vlivem Klementa Gottwalda a Zdeňka Fierlingera. Tato doba bývá považována za období mnoha chyb prezidenta Beneše, kdy se nedokázal dostatečně postavit za demokratické principy a za demokraty ve své exilové londýnské vládě.

Postupně tedy komunisté získali vliv až natolik, že si prosadili již svého člověka jako předsedu nové „Košické vlády“ sociálního demokrata Zdeňka Fierlingera. Zdeněk Fierlinger, jak jsem již zmiňoval, zradil demokratickou sociální demokracii a plně se podvolil vůli Klementa Gottwalda a Sovětského svazu. Po kapitulaci nacistického Německa došlo ke vzniku „třetí republiky“. Bylo obnoveno Československo v předmnichovských hranicích, ovšem bez Podkarpatské Rusi, kterou si zabral Sovětský svaz.

Třetí republika nebyla plně demokratickou zemí a k úplnému obnovení demokracie, která zde byla za první republiky, již nedošlo. Velkým problémem bylo to, že tehdy vznikl systém Národní fronty, který v podstatě zařídil, že nebude existovat opozice. Byly povoleny pouze čtyři politické strany v Čechách a čtyři na Slovensku, takže se pouze zdánlivá politická pluralita vrátila. Avšak např. Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu (Agrárníci) byla zakázána, označena za kolaborantskou a osobnosti této největší prvorrepublikové strany byly pozavírány. Největší konkurence pro komunisty tak zmizela ze hry a tím se otevřela i cesta k moci komunistické strany.

26. května 1946 došlo k prvním poválečným stále demokratickým parlamentním volbám. Vzhledem k tomu, že většinu naší země osvobodila Rudá armáda Sovětského svazu a také díky tomu, že komunistická strana již tehdy ovládala Ministerstvo informací, kterém vedl Václav Kopecký, měla pod kontrolou do značné míry veřejné mínění, mohla oslavit svůj velký volební triumf, kdy získala v celém Československu téměř 40 %. Novým premiérem

se po Zdeňku Fierlingerovi stal dle očekávání Klement Gottwald. V červenci 1946 jej prezident Beneš jmenoval sestavením vlády. Gottwald tak sestavil svou první vládu, ve které dle tehdejšího systému Národní fronty musely být zastoupeny i ostatní politické strany, aby neexistovala žádná opozice. Důležité je zmínit, že vláda měla tehdy 27 členů a že v ní samozřejmě od začátku drželi vedoucí a klíčové pozice komunisté. Byly zde i pozice, které drželi nestraníci, ale tyto zastávali lidé jako Jan Masaryk, který řídil Ministerstvo zahraničí, a Ludvík Svoboda jako ministr národní obrany. Tito nestraníci však měli od začátku také jistý příklon k politice Komunistické strany Československa.

Tabulka 1 – výsledky parlamentních voleb v roce 1946²⁵

<i>Celý název strany:</i>	<i>Zkratka:</i>	<i>Volební lídr:</i>	<i>Zisk (%):</i>	<i>Mandáty:</i>	<i>Země:</i>
Komunistická strana Československa	KSČ	Klement Gottwald	38,1 % (součet s KSS)	93	Čechy
Česká strana národně sociální	ČSNS	Petr Zenkl	18,4 %	55	
Československá strana lidová	ČSL	Jan Šrámek	15,7 %	46	
Československá sociální demokracie	ČSSD	Zdeněk Fierlinger	12,1 %	37	
Demokratická strana	DS	Jozef Lettrich	14,1 %	43	Slovensko
Komunistická strana Slovenska	KSS	Štefan Bašťovanský	38,1 % (součet s KSČ)	21	
Strana Slobody	SS	Vavro Šrobár	0,9 %	3	
Strana Práce	SP	Ivan Frlička	0,7 %	2	

V průběhu třetí republiky došlo k mnohým událostem, které si již zahrávaly s autoritářským nebo s totalitním režimem. Došlo k odsunu sudetských Němců, ke znárodnění mnoha klíčových průmyslových podniků, bank a dolů, byl vyvlastněn majetek lidem, kteří byli označeni za kolaboranty. Tehdy došlo například pomocí tzv. „Benešových dekretů“, kterými vlastně před ustanovením Parlamentu prezident vládl, k zabavení rozsáhlého majetku šlechtické rodiny Lichtenštejnů. Lichtenštejnové se dodnes o svůj majetek soudí. Existoval zde systém Národní fronty, který nezajišťoval dostatečnou politickou pluralitu jako za první republiky, a to vše samozřejmě pomohlo k mnohem snazšímu nástupu komunistické strany k úplné moci v zemi.

K moci se dostala KSČ po převratu v únoru 1948. Tři roky po válce došlo tzv. „Vítěznému únoru“²⁶. Poslední demokratičtí politici se ještě pokusili situaci zvrátit, nicméně neuspěli.

25Československé parlamentní volby 1946. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Ceskoslovensk%C3%A9_parlamentn%C3%AD_volby_1946

Došlo k tomu, že se tehdejší komunistický ministr vnitra Václav Nosek pokusil odstranit z vedení policie nekomunisty. Toho si všimli ostatní demokratičtí ministři a celkem 12 jich na protest proti této kauze podalo dne 20. února demisi. To ovšem vyvolalo velmi rychlou a poměrně rozhodnou reakci Klementa Gottwalda. Tehdejší Ústava počítala s tím, že pokud podá demisi menšina kabinetu, je možné, aby vláda pokračovala dál tak, že se odstoupivší ministři vymění za jiné. S tímto šel také Gottwald na Hrad za prezidentem Benešem. V ten samý okamžik nastala doslova „lidová bouře“. V ulicích Prahy se konaly velké demonstrace a polovojským jednotkám komunistické strany „Lidovým milicím“ ministr vnitra Nosek rozdál zbraně. To vše napětí ještě zvýšilo. Lidové milice byly vlastně polovojskovou organizací, která podléhala pouze vedení KSČ, a ne Ministerstvu vnitra. Už to, že takováto organizace mohla fungovat ještě za zdánlivě demokratické třetí republiky, značí, že tehdejší pořádky nebyly takové jako za první republiky.

O 5 dní později však demisi podali také dva sociálně demokratičtí ministři Václav Tymeš a František Majer, a to už byla nadpoloviční většina kabinetu. V případě, že demisi podá nadpoloviční většina kabinetu, měla vláda padnout a v tu chvíli měl prezident jiné možnosti než jen přijmout demisi ministrů. Mohl buď vyhlásit nové předčasné volby a ty už nemuseli vyhrát komunisté podle průzkumů, nebo jmenovat nového premiéra, a tím by nemohl být Gottwald, a nebo jmenovat úřednickou vládu, která by zemi dovedla do řádných voleb. Prezident Beneš však trpěl závažnou nemocí, a navíc byl pod silným tlakem veřejnosti, která požadovala, aby demisi přijal. Byl pod ohromným tlakem. Zlomený prezident nakonec protiústavně, v obavě z vyvolání občanské války, demisi ministrů dne 25. února po 16. hodině přijal a Klement Gottwald mohl pronést svůj dodnes nejznámější projev.

*„Právě se vracím z Hradu od prezidenta republiky. Dnes ráno jsem panu prezidentu republiky podal návrh na přijetí demise ministrů, kteří odstoupili 20. února tohoto roku. A současně jsem panu prezidentu navrhl seznam osob, kterými má být vláda doplněna a rekonstruována. Mohu vám sdělit, že pan prezident všechny mé návrhy, přesně tak jak byly podány, přijal.“*²⁷Těmito slovy začal 41 let trvající totalitní komunistický režim v naší zemi, který i přestože se tvářil jako lidově demokratický, způsobil rozvrat naší země, během kterého se převrátily životy mnohých našich spoluobčanů.

1.3.2 Počátek totality (50. léta 20. stol.)

Poté, co v Československu demokracie prohrála, začali komunisté ještě více upevňovat svou již tehdy velkou a neotřesitelnou moc nad celou společností a pokoušeli se vymýtit poslední zbytky „starého režimu“ a svobody. Po Vítězném únoru se ještě více umocnily společenské

²⁶VOKÁL, Vladimír. Jak se komunisté dostali k moci? „Vítězný“ únor den po dni Zdroj: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/klement-gottwald-vitezny-unor-benes-komuniste.A180222_111013_volby-2012_vov.IDNES.cz [online]. 2018, 25. února 2018 [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/klement-gottwald-vitezny-unor-benes-komuniste.A180222_111013_volby-2012_vov

²⁷Právě jsem se vrátil z Hradu... Azcitaty.cz: Čtete denně aktualizované citáty všech autorů od A do Z. [online]. [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: <https://azcitaty.cz/klement-gottwald/15923/>

čistky v armádě, v policii, na státních úřadech, ve školách, v univerzitních a ve vědeckých kruzích a na závěr také ve vysokých politických funkcích.

Parlament, který stále vycházel ze svobodných voleb roku 1946, začal protestovat proti svévolnému konání komunistických ministrů i premiéra Gottwalda. Demokratické strany však kvůli Československé sociální demokracii neměly v Národním shromáždění většinu, a tak vzhledem k tomu, že by další boj byl marný, mnozí demokratičtí poslanci rezignovali na svůj mandát jako protest proti vládě komunistické strany. Jmenovitě poslanecký mandát složili, např. Msgr. ThDr. Jan Šrámek (bývalý předseda exilové vlády za ČSL), JUDr. Prokop Drtina (bývalý ministr spravedlnosti za ČSNS), PhDr. Hubert Ripka (bývalý ministr zahraničí v exilové vládě za ČSNS), PhDr. Petr Zenkl (předseda ČSNS a pražský primátor), Vojta Beneš (bratr prezidenta Edvarda Beneše za ČSNS), Antonín Hřebík (starosta obce Sokolské za ČSNS), Vilém Bernard (demokraticky smýšlející poslanec za ČSSD), prof. JUDr. Jaroslav Stránský (bývalý ministr spravedlnosti v exilové vládě za ČSNS) a JUDr. Milada Horáková (hrdinka antifašistického odboje za ČSNS).

Po čistkách ve vyšších vrstvách společnosti, poté, co komunisté ovládli armádu, policii, celou státní správu i univerzitní kruhy nebo rozhlas společně s tištěnými médii v zemi, následovala prakticky celková „očista společnosti“²⁸. To znamenalo perzekuci středních a malých soukromých podnikatelů, církevních hodnostářů, farářů a řeholníků nebo jednoduše všech, kteří se odmítli vzdát ideálu demokracie a svobody, např. bývalých starostů, členů demokratických politických stran, různých učitelů na menších školách nebo i sokolů a skautů. Tato „očista“ byla prováděna velmi nevybíravým způsobem všemi dostupnými prostředky. Obvykle začala nenápadně přes šikanu v práci až po nucené ukončení pracovního poměru.

U některých osob šla tehdejší lidová spravedlnost tak daleko, že byli tito nevinní lidé vězněni, mučeni, posíláni do táborů nucených prací, které byly pro tyto tzv. „reakční živly“ zbudovány, nebo nakonec také popraveni. Nejznámějšími popravenými, se kterými byly vedeny politické monstrprocesy, jsou pravděpodobně proces s divizním generálem Heliodorem Píkou²⁹ (popraven 21. 6. 1949), který velel československým jednotkám na Východní frontě spolu s Ludvíkem Svobodou, a proces s doktorkou Miladou Horákovou (popravena 27. 6. 1950), která byla významnou hrdinkou antifašistického odboje, bojovnicí za práva žen a poslankyní. Za omilostnění Milady Horákové se svými dopisy prezidentu republiky Klementu Gottwaldovi přimlouvali i takové osobnosti jako Albert Einstein, Eleanor Rooseveltová nebo Winston Churchill.

50. léta 20. století v Československu jsou jednoduše jednou z nejtemnějších kapitol českých novodobých dějin. 7. 6. 1948 abdikoval prezident republiky Edvard Beneš a novým „dělnickým prezidentem“ se stal dosavadní premiér a předseda KSČ Klement Gottwald.

²⁸TOMEK, Prokop. 50. léta – budování totalitního státu. Totalita.cz [online]. [cit. 2021-01-24]. Dostupné z: <http://www.totalita.cz/50/50.php>

²⁹KREJČÍŘÍK, Milan. Proces s Heliodorem Píkou: První poúnorová justiční vražda. Totalita.cz [online]. [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/proc/proc_pikah.php

Gottwald zemřel 14. 3. 1953 devět dní po smrti Josifa Vissarionoviče Stalina. Ve funkci byl nahrazen Antonínem Zápotockým, který uskutečnil dlouho plánovanou a velmi kontroverzní měnovou reformu. Zápotocký zemřel 13. 11. 1957 a vystřídal ho dosavadní 1. tajemník ÚV KSČ Antonín Novotný, který v těchto dvou funkcích působil až do roku 1968. Právě v této době mezi lety 1949-1960 došlo k násilné kolektivizaci.

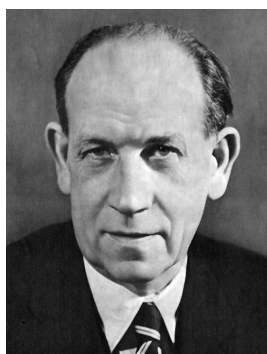
Obrázek 1 – prof. JUDr. PhDr. Edvard Beneš GBE, dr. h. c. mult.³⁰ (prezident ČSR 1945-1948)

Obrázek 2 – Klement Gottwald³¹ (prezident ČSR 1948-1953)

³⁰Edvard Beneš. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Edvard_Bene%C5%A1

³¹Klement Gottwald. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Klement_Gottwald

Obrázek 3 – Antonín Zápotocký³² (prezident ČSR (1953-1957))

Obrázek 4 – Antonín Novotný³³ (prezident ČSR 1957-1960, prezident ČSSR 1960-1968)

1.4 Kolektivizace (1949-1960)

Komunisté využívali vedle dělníků také rolníky jako jakousi druhou hlavní oporu své moci. Komunistický symbol srpu a kladiva značí spojení těchto dvou společenských vrstev proti majetné buržoazii. Ovšem pro komunisty nebyl rolník jako rolník nebo sedlák jako sedlák. Dělali v této společenské vrstvě rozdíly. Všichni rolníci totiž nebyli stejně bohatí a stejně loajální vůči komunistické straně.

Komunisté systematicky perzekuovali právě určitou část tohoto selského stavu. Ty, které režim vykořisťoval, perzekuoval a šikanoval, byli tzv. „kulaci“, někdy nazývaní jednoduše jako bohatí sedláci. Kulaci byli rolníci, kteří vlastnili poměrně velký majetek nad 15 ha. Měli statek, stodolu, pole, lesy, louky a také spoustu dobytka. Hospodařili prostě obvykle s větším majetkem než většina lidí ve vsi.

Tito bohatí sedláci však „budovali vesnice“ na počátku 20. století. Pomáhali například při zřízení místního sboru dobrovolných hasičů, při elektrifikaci obce, přispívali také nemalými

32BÁRTA, Jiří. Antonín Zápotocký: československý politik odborář a prezident. Moderní-Dějiny.cz: Vzdělávací portál pro učitele, studenty a žáky [online]. 2013, 18. 8. 2013 [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: <https://www.moderni-dejiny.cz/clanek/antonin-zapotocky-ceskoslovensky-politik-odborar-a-prezident/>

33Antonín Novotný. Historik.webgarten.cz [online]. 27. 5. 2010 [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: <https://historik.webgarten.cz/temata/referaty/antonin-novotny>

částkami třeba na stavbu sokolovny nebo pomáhali chudším s obživou. Stavěli domky, kde žili chudší vesničané s rodinami, kteří jim pak vypomáhali se sklizní v době žní. Tento způsob hospodaření a života na vsi zničila právě nucená kolektivizace zemědělství, která do značné míry pokrivila československý venkov až do dnešních dní.

1.4.1 Co to je?

„Kolektivizace je v pravém slova smyslu zespolečenštění, kdy dochází k přeměně drobného soukromého hospodaření v socialistická družstva. Je to proces často násilného scelování zemědělské půdy do kolektivního vlastnictví v rámci jednotných zemědělských družstev (JZD), který probíhal v 50. letech. Během toho došlo k likvidaci vrstvy soukromě hospodařících zemědělců, sedláků. Kolektivizace přinesla dramatickou proměnu českého venkova. Docházelo k rozorávání mezí a ke vzniku velkých družstevních lánů. Vznikaly velkokapacitní chovy (kravíny, drůbežárny). Kolektivizace také přinesla nadužívání zemědělské chemie. Tento necitlivý přístup k přírodě a drastické zásahy do krajiny přivodily řadu ekologických problémů, s nimiž se režim nebyl schopen vyrovnat. Vše způsobilo nadměrné množství karcinogenní látek v potravinách, odumírání lesů, eroze půdy a další závažné problémy, s kterými se musíme potýkat dodnes. Odpůrci kolektivizace byli často vězněni či násilně vysídlováni.“³⁴ Takto vysvětluje pojem „kolektivizace“ autor v knize *Věčné časy*.

Českoslovenští komunisté si za vzor kolektivizace vzali Sovětský svaz³⁵, kde došlo k masivnímu záboru soukromých zemědělských usedlostí především v 30. letech za Stalinovy vlády. Jedním z doprovodných efektů kolektivizace byl hladomor na Ukrajině, který si vyžádal na 5-7 milionů životů nevinných mužů, žen i dětí. Kolektivizace v Československu proběhla, i přestože sám Klement Gottwald opakovaně ujišťoval, že se u nás kolchozy dělat nebudou. Slovo „kolchoz nebo sovchoz“ i slovo „kulak“ pochází z ruštiny. Kolchoz a sovchoz jsou vlastně ruské názvy pro jednotná zemědělská družstva a státní statky, které byly základními zemědělskými podniky vlastněnými a spravovanými státem.

„Říkal jsem Stalinovi výslovně, že o kolchozech nebudeme mluvit, že je budeme dělat.“³⁶ prohlásil prezident republiky Klement Gottwald 14. 10. 1948, nicméně následující rok došlo k počátku kolektivizace. V tomto období totiž v zemi fakticky rozhodují sovětské poradci, kteří zde trvale pobývali. Pravděpodobně oni zatlačili na naše komunistické vedení, aby kolektivizace proběhla. Naši komunisté se samozřejmě kolektivizaci většinově vůbec nebránili, protože to mohla být ukázka správného komunistického, kolektivního hospodaření. KSČ tedy zvolila nejprve jakýsi pseudozákonný postup, který spočíval ve zdánlivě

³⁴ČINÁTL, Kamil. *Věčné časy: československé totalitní roky*. Praha: Respekt Publishing, 2009. Respekt (Respekt Publishing). ISBN 978-80-87331-01-9.

³⁵Kolektivizace. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2018 [cit. 2021-01-24]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Kolektivizace>

³⁶Kolektivizace v Československu. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Kolektivizace_v_%C4%8Ceskoslovensku

demokratickém uzákonění zemědělských družstev i v prvotní dobrovolné kolektivizaci venkovských hospodářství. Přišel zákon o JZD č. 69/1949 Sb.³⁷

1.4.2 Akce „Kulak“

Kolektivizace celkově trvala od roku 1949 až do počátku 60. let. Násilná kolektivizace a samotná akce „K – Kulak“, kdy opravdu docházelo k účelnému vyvlastňování, nátlaku, šikaně, perzekuci nevinných lidí a k tzv. „rozkulačování“ venkova, měla několik vln. První vlna začala v listopadu 1951 a byla pozastavena v květnu 1952. To, že byla pozastavena, neznamenal zmírnění stále probíhajících a všudypřítomných represí. Pouze došlo k pozastavení vystěhovávání rodin bohatých sedláků. Nakonec však i to se znovu rozjelo naplno v listopadu 1952 až do července 1953, kdy kolektivizace zaznamenala citelný otřes.

Tehdejší prezident republiky Antonín Zápotocký totiž začal otevřeně vystupovat proti násilným projevům kolektivizace a spolu s premiérem Viliamem Širokým zapříčinili tak chvilkové zmírnění protikulacké propagandy i samotné kolektivizace. Tato politika však nenašla pochopení u Sovětského svazu, který v tomto u nás podpořil 1. tajemníka ÚV-KSČ Antonína Novotného, který proti projevům prezidenta vystupoval a zastával dosavadní tvrdou kolektivizaci. Kolektivizace se tak vrátila v plné síle a nic nebránilo celkové změně československého venkova.

Závěrečná fáze kolektivizace trvala od ledna 1954 až do počátku 60. let. Po této více než dekádě dostal venkov podobu, kterou si zachovává částečně až do dnešních dní. Soukromé hospodaření zaniklo, vznikla JZD a Státní statky, mnozí sedláci byli vystěhováni, zavřeni v pracovních táborech nebo ve vězeních, i přestože to byli oni, kteří budovali vesnice během první republiky, pomáhali s elektrifikací, se zavedením vodovodu, se stavbou sokolovny i chudým spoluobčanům s obživou během velké hospodářské krize 30. let. Na počest obětí kolektivizace stojí v Praze před budovou Ministerstva zemědělství pomník.

³⁷Zákon o JZD. Ústav pro studium totalitních režimů [online]. [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: <https://www.ustrcr.cz/uvod/citanka-kolektivizace/zdruzstevnovani/zakon-o-jzd/>

2 PRAKTICKÁ ČÁST

2.1 Kolektivizace a 50. léta v obci Vysoká

50. léta v obci Vysoká byla podobná jako jinde. Také zde probíhala kolektivizace. Také zde vznikala JZD a později Státní statek, který sjednotil menší JZD. Z „*Vesnických novin Mělnicka*“ z let 1952-1953 můžeme dnes vyčíst podrobnosti o tom, jak to zde tehdy vypadalo. Majetek se zabíral velmi nevybíravým a tvrdým způsobem. Na soukromé zemědělce byl vyvíjen nátlak, který je nakonec donutil k „dobrovolnému vstupu“ do jednotného zemědělského družstva. Tehdy byli sedláci s velkým hospodářstvím nazývaní kulaci a ze strany ostatních menších sedláků nebo zapálených komunistů mohli být až nehorázným způsobem šikanováni. To dokládají mnohé články z výše zmiňovaných propagandistických „*Vesnických novin Mělnicka*“.

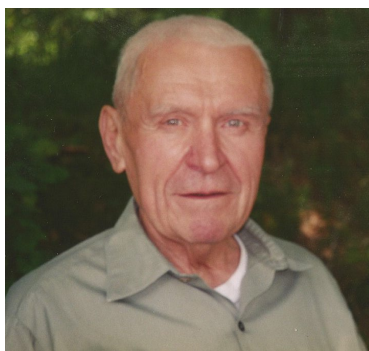

Obrázek 5 – pohled na Vysokou (1951)³⁸

Tehdejším naším vysockým farářem byl Jan Černovický (*1883 +1961). Po jeho smrti se této významné pozice v obci ujal otec Bernard Drahoslav Říský OFM (*1925 +2004) z řádu Františkánů. Oba byli jako katoličtí kněží za minulého režimu perzekuováni. Otec Bernard byl dokonce v uranových dolech. Naši poslední novodobí katoličtí faráři jsou pohřbeni na katolickém hřbitově ve Vysoké. Předsedou místního národního výboru byl v 50. letech dlouhou dobu komunista Rudolf Prokop.³⁹

³⁸ zdroj: *archiv autora*

³⁹ Kronika obce Vysoká – historie. Obec Vysoká: KRONIKA [online]. Vysoká, 1. 9. 2018 [cit. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://www.obecvysoka.cz/kronika/ds-5469/p1=6697>

Obrázek 6 – náš farář otec Bernard Drahoslav Říský OFM⁴⁰

Obrázek 7 – titulky Vesnických novin Mělnicka⁴¹

Situaci ve Vysoké během kolektivizace popisují několika články propagandistické „Vesnické noviny Mělnicka“, které mají podtitul: „*Kl. Gottwald: Bez socialistické vesnice socialismus v naší vlasti nevybudujeme.*“

2.1.1 JZD a Státní statek Vysoká

Jak jsem již zmínil výše nejprve ve Vysoké a v okolních obcích vznikly menší JZD a později se v rámci zjednodušení administrativy sjednotily do většího státního statku. *Státní statek Vysoká národní podnik* (n. p.) fungoval dle jeho zřizovací listiny (viz příloha 10) od 18. 6. 1960 až do sametové revoluce, kdy se rozpadl a jeho pozemky, které po celou dobu obhospodařovali u něj zaměstnaní družstevníci, byly vráceny podle práva těm, kteří je v 50. letech během kolektivizace ztratili.

Státní statek Vysoká n. p. sdružoval prakticky všechny místní zemědělce, pokud tedy nepřešli na jiná pracovní místa a do jiných odvětví. Státní statek se snažil mimo jiné také utužovat jakýsi kolektivní vesnický život, kdy pořádal různé zájezdy pro místní obyvatele a zaměstnance, což dokládají také archivní fotky ze 70. a 80. let.⁴² Centrum Státního statku Vysoká nebylo ve Vysoké, ale v sousedních Střednicích, kde se nacházela většina

⁴⁰ Bernard Drahoslav Říský. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-12-31]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Bernard_Drahoslav_%C5%98%C3%ADsk%C3%BD

⁴¹ Vesnické noviny Mělnicka 1950-1953. eBadatelna: Státní oblastní archiv v Praze [online]. [cit. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://ebadatelna.soapraha.cz/a/1239/1>

⁴² zdroj: *archiv autora*

zemědělských budov a hlavní administrativní budova, nicméně další příslušné nemovitosti vlastnil Státní statek také ve Vysoké, Bosyni nebo ve Strážnicích a jinde.

2.2 Osudy rodin statkářů

Násilná kolektivizace neminula žádnou z velkých, vysockých, sedláckých rodin. Rodina Rousova, Koláčných, Datlova, Kabrielova i rodina Šestákova a další se musely potýkat s tíhou kolektivizace. Musely také čelit šikaně od obvykle chudších, místních, venkovských rolníků a komunistů. Více podrobných záznamů o obecném průběhu kolektivizace u nás není příliš mnoho, vzhledem k tomu, že tato doba měla vlastně částečně kriminální charakter.

„*Ve Vysoké nemají zájem*“ (viz příloha 1), tak začíná jeden z článků ve „Vesnických novinách Mělnicka“. Poukazuje na to, že se sedláci ve Vysoké nechtějí připojit do JZD. V textu můžeme nalézt také apel, který má probudit v zemědělci touhu se k družstvu připojit, aby to vysocké nezaostávalo za ostatními v okolí, i když měla Vysoká všechny předpoklady pro dobré společné hospodaření. Text samozřejmě obsahuje mnoho manipulativních výrazů.

Možná paradoxně jsou v tomto propagandistickém článku zmíněni dva politici „třetí republiky“ Petr Zenkl⁴³ a Hubert Ripka⁴⁴. Oba pánové zastávali demokracii a byli členy za České strany národně socialistické. Hubert Ripka je zde dokonce napsán jako „*Rybka*“. Oba tito politici uprchli před komunistickou totalitou do exilu na západ (Ripka do Británie, Zenkl do Spojených států). Po sametové revoluci obdrželi státní vyznamenání in memoriam od prezidenta Václava Havla.

Nejobsáhlejší text, který se věnuje situaci ve Vysoké a okolích obcích, je anonymní dopis z Bosyně (viz příloha 4). Tento zcela zavrženíhodný anonymní dopis, který měl přijít do redakce těchto „Vesnických novin Mělnicka“, pomlouvá soukromého zemědělce z Bosyně „kulaka“ pana Brázdu, který se měl dopustit strašných věcí proti budování JZD v Bosyni. Bosyně je obec velmi blízko Vysoké. Bohužel se takovýto veřejný lynč děl poměrně běžně a byl součástí vyvíjeného nátlaku. Poslední články, které jsem ve „Vesnických novinách Mělnicka“ objevil, se věnují Bosyni (viz přílohy 2 a 3). Oba zmiňují znovu „kulaka“ pana Brázdu, který je zde opět nařčen z různých nepravostí proti JZD.

⁴³ Petr Zenkl. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2022-01-04]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Petr_Zenkl

⁴⁴ Hubert Ripka. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2022-01-04]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Hubert_Ripka

2.2.1 Šestákovi

Následující informace o tom, jak má rodina žila během kolektivizace, jsem čerpal především z důvěrných rozhovorů s vlastní prababičkou Jaroslavou Šestákovou (*1928 +2018). V mé rodině se mnohé informace předávají pouze ústně, proto je těžké určit zpětně původ některých údajů, které v práci uvádím, nicméně realita u dalších rodin byla podobná.

Má rodina se do Vysoké původně přistěhovala z Jenichova u Nebužel, nicméně zde žije již po 7 generací a jsme tedy již rodinou starousedlíků. Prvním Šestákem ve Vysoké byl pravděpodobně dle matričních záznamů Václav Šesták narozen roku 1828⁴⁵. Má rodina se později velmi aktivně zapojovala do kulturního i společenského života ve Vysoké.

Obrázek 8 – Václav a Anna Šestákovi⁴⁶

Výše uvedené foto je mého praprapradědečka Václava Šestáka (*1860 +1926) a mé praprababičky Anny Šestákové (*1863 +1946). Jsou to mí nejstarší příbuzní, na jejichž vzhled se můžu podívat díky této fotografii. Nejprve bydleli ve Vysoké č. p. 59, až později se přestěhovali do vedle stojícího statku č. p. 31, který koupili od Ryndových. Dle matričních záznamů měli mít až 11 dětí, což nebylo v jejich době nijak zvláštní (3 děti zemřely jako malé, dospělosti se dožilo 5 dcer a 3 synové). Nejmladším z nich byl můj prapradědeček Jaroslav Šesták (*1899 +1963), který dělal mezi lety 1936-1939 starostu obce Vysoká a který také bohužel musel nést v 50. letech tíhu kolektivizace.

⁴⁵ Vysoká-ev 01. EBadatelna: Státní oblastní archiv v Praze [online]. [cit. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://ebadatelna.soapraha.cz/d/10359/1>

⁴⁶ zdroj: *archiv autora*

Obrázek 9 – Jaroslav a Blažena Šestákové⁴⁷

Na této fotografii můžete vidět Jaroslava Šestáka (*1899 +1963) se svou ženou Blaženou Šestákovou, roz. Štráchalovou ze Strážnic (*1905 +1988) z roku 1926.

Mimo to, že byl Jaroslav Šesták mezi lety 1936-1939 starostou obce Vysoká, pomáhal také aktivně činnosti místního biografu Sokolu i místního Sboru dobrovolných hasičů Vysoká, který bohužel zanikl po 2. světové válce. Spolu s otcem přispívali Sokolu (viz přílohy 11 a 12) na tehdejší dobu nemalými finančními částkami, a tím se podíleli na samotném rozvoji obce. Jaroslav Šesták také spoluorganizoval sbírku pro otce spoluobčana Františka Mráze, který byl zastřelen nacisty u zdi vysockého kostela sv. Václava.

Během kolektivizace však i přes svou bohuľibou činnost za první republiky i ve 40. letech musel spolu se svojí rodinou trpět státní útlak, protože byl označen za kulaka. V přílohách 7 až 9 jsou stvrzenky, které byly vystaveny mému prapradědkovi Jaroslavovi Šestákovi Státní spořitelnou při Okresním národním výboru (ONV) v Mělníku, poté, co zaplatil předem určenou „zemědělskou daň“. Tato daň byla dlouhodobě nesplacitelná, a proto byla pro soukromé zemědělce zcela likvidační. Můj prapraděda platil měsíčně třeba 7 200 Kč, 3 000 Kč nebo i 9 400 Kč.

Důležité je zmínit, a to je pro mě osobně zdaleka nejděsivější, že tehdejší průměrný plat byl asi 1 500 Kč. Dělník dostával okolo 1 000 Kč. Z toho vyplývá, že moji předci platili dvakrát i mnoho násobně vyšší částky, než byl tehdy průměrný příjem. Když soukromý zemědělec neplatil pravidelně určenou „zemědělskou daň“, začalo být proti němu být vedeno trestní řízení a byl tedy fakticky trestně stíhán, což mohlo vést až k zabavení majetku. V momentě, kdy byl sedlák trestně stíhán (viz přílohy 5 a 6), mohl stát od něj vymáhat zemědělskou daň jinou formou. To znamená, že mu mohl zabavit například veškerou rostlinnou nebo živočišnou výrobu včetně krmiva, která mu ještě na statku zbyla.

⁴⁷ zdroj: *archiv autora*

Závěrečným dokumentem pro naši rodinu, který završil náš vzdor státní moci, je přepis „Rozhodnutí o přikázání půdy a hospodářských budov do bezplatného a trvalého užívání státu“, což je faktické včlenění našeho statku, pozemků a celého hospodářství do Jednotného zemědělského družstva Vysoká (viz příloha 13). 15. 5. 1958 se rozhodl můj prapradědeček, že tento marný předem prohraný boj vzdá, protože už byla celá naše rodina zahrnuta na samotnou mez existence. Jak jsem uvedl výše: „Nakonec i ten poslední sedlák se do družstva dobrovolně připojil.“ Bojovat se kvůli státu nelze donekonečna. Dojdou vám síly a v zájmu záchrany rodiny si raději zvolíte ztrátu přes sto let budovaného svobodného hospodaření. V roce 1958 jsme i my tedy vstoupili do družstva.

Obrázek 10 – Šestákův statek ve Vysoké č. p. 31 (květen 1931)⁴⁸

⁴⁸ zdroj: *archiv autora*

ZÁVĚR

V úvodu práce jsem si vytkl zpracování tématu kolektivizace a 50. léta ve Vysoké u Mělníka. Cíle jsem dosáhl v tom smyslu, že jsem měl tu příležitost ponořit se do historie naší obce i naší rodiny a poodkrýt alespoň trochu tuto temnou vysockou minulost. Nebylo lehké toto téma zpracovávat, protože mnoho pamětníků sice stále žije, ale buď se o tomto tématu bojí mluvit, a nebo byli až moc malí, aby si pamatovali podrobnosti, které mohly zůstat dětským očím skryty. Dalším problémem byl nedostatek materiálů z čistě poválečných let i let padesátých, protože se jednalo, jak jsem již zmiňoval, o nečistou činnost, kterou prováděli místní komunisté na svých spoluobčanech sedlácích. Práci bych doporučil všem, které zajímá téma minulého režimu a kolektivizace. Historie byla v tomto ohledu po celém česko-slovenském venkově podobná.

Na závěr bych dodal, že zpracovávat tato témata týkající se minulého režimu je velmi důležité, neboť zde totalitní systém trval 41 let. To, co by se dalo určitě rozpracovat více, jsou podrobné osudy jednotlivých vysockých sedláků, kulaků, kteří svůj život neměli lehký, tak jako má rodina. Rodina Kabrielova byla dokonce vystěhována, protože byla ze všech místních sedláků zdaleka nejbohatší. Toto téma je pro mě jako pro vesničana také důležité proto, že lze sledovat, jak moc a jestli vůbec se naše obec i český venkov jako celek vrátil do starých předkolektivizačních kolejí. Domnívám se, že se fakticky z následků kolektivizace bude český venkov vzpamatovávat ještě velmi dlouhou dobu, a to i přestože proběhly v 90. letech pokusy o rehabilitaci a celkovou restauraci venkova. Navzdory privatizaci je stále bohužel v mnoha ohledech venkov stejný, jaký byl např. v 70. nebo 80. letech. Kontinuita minulosti totiž byla snad ne nevratně přetržena.

SEZNAM LITERATURY

Tištěné zdroje:

BLAŽEK, Petr, Jaroslav ROKOSKÝ, Libor SVOBODA, Martin TICHÝ a Jiří URBAN. *Rozkulačeno! půlstoletí perzekuce selského stavu = half a century of persecution of the peasant estate*. Praha: Ústav pro studium totalitních režimů, [2016]. ISBN 978-80-87912-44-7.

ČINÁTL, Kamil. *Věčné časy: československé totalitní roky*. Praha: Respekt Publishing, 2009. Respekt (Respekt Publishing). ISBN 978-80-87331-01-9.

URBAN, Jiří. *Venkov pod kolektivizační knutou: okolnosti exemplárního "kulackého" procesu*. Praha: Vyšehrad, 2010. Moderní dějiny (Vyšehrad). ISBN 978-80-7429-055-8.

Internetové zdroje:

Antonín Novotný. Historik.webgarten.cz [online]. 27. 5. 2010 [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: <https://historik.webgarten.cz/temata/referaty/antonin-novotny>

BÁRTA, Jiří. Antonín Zápotocký: československý politik odborář a prezident. Moderní-Dějiny.cz: Vzdělávací portál pro učitele, studenty a žáky [online]. 2013, 18. 8. 2013 [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: <https://www.moderni-dejiny.cz/clanek/antonin-zapotocky-ceskoslovensky-politik-odborar-a-prezident/>

Bernard Drahoslav Říský. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-12-31]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Bernard_Drahoslav_%C5%98%C3%ADsk%C3%BD

Česká strana sociálně demokratická. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-8-17]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cesk%C3%A1_strana_soci%C3%A1ln%C4%9B_demo_kratick%C3%A1

Československé legie. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-8-29]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Ceskoslovensk%C3%A9_legie

Československé parlamentní volby 1946. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Ceskoslovensk%C3%A9_parlamentn%C3%AD_volby_1946

Edvard Beneš. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Edvard_Bene%C5%A1

GOGELA, Jakub. Co je vlastně pravice a levice? *VŠEHRD: spolek českých právníků* [online]. [cit. 2021-8-17]. Dostupné z: https://www.vsehrd.cz/clanek-viktorin/co-je-vlastne-pravice-a-levice_1b4e8f5a-8017-4800-87d9-732951b91f0e

Josef Boleslav Pecka. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-10-31]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_Boleslav_Pecka

Klement Gottwald. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Klement_Gottwald

Kolektivizace. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2018 [cit. 2021-01-24]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Kolektivizace>

Kolektivizace v Československu. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Kolektivizace_v_%C4%8Ceskoslovensku

Komunismus. *Totalita.cz* [online]. [cit. 2021-8-20]. Dostupné z: <http://www.totalita.cz/vysvetlivky/komunismus.php>

Komunismus. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-8-20]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Komunismus>

Komunistická strana Československa. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Komunistick%C3%A1_strana_%C4%8Ceskoslovenska

KREJČÍŘÍK, Milan. Proces s Heliodorem Píkou: První poúnorová justiční vražda. *Totalita.cz* [online]. [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/proc/proc_pikah.php

Levice. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-8-17]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Levice>

Manifest sedmi. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Manifest_sedmi

MARX, Karel. Manifest komunistické strany. *Dějepis.com* [online]. 1848 [cit. 2021-8-20]. Dostupné z: <https://www.dejepis.com/dokument/manifest-komunisticke-strany/>

MIHALCO, Zdeněk, ed. Je dělení na pravici a levici přežitek? *Hospodářské noviny* [online]. 2013, 15. 10. 2013 [cit. 2021-8-17]. Dostupné z: <https://nazory.hn.cz/c1-61008410-je-deleni-na-pravici-a-levici-prezitek>

NĚMEC, Václav, PRAVDA, Petr, ed. Vznik a vývoj Sovětského svazu. Dějepis.com [online]. [cit. 2021-10-24]. Dostupné z: <https://www.dejepis.com/ucebnice/vznik-a-vyvoj-sovetskeho-svazu/>

Politická ideologie: Levicové ideologie. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-8-17]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Politick%C3%A1_ideologie#Levicov%C3%A9_ideologie

Právě jsem se vrátil z Hradu... Azcitaty.cz: Čtete denně aktualizované citáty všech autorů od A do Z. [online]. [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: <https://azcitaty.cz/klement-gottwald/15923/>

Před 70 lety byla ČSSD násilně sloučena s KSČ. Trauma z možného opakování historie přetrvává. Hospodářské noviny [online]. 2018, 26. 6. 2018 [cit. 2021-10-31]. Dostupné z: <https://infografiky.ihned.cz/promena-komunistickych-stran/r~e6880066793a11e8b05aac1f6b220ee8/>

Rozkol sociální demokracie vešel do dějin jako „boj o Lidový dům“. Česká televize: ČT24 [online]. 2010, 9. 12. 2010 [cit. 2021-10-31]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1299165-rozkol-socialni-demokracie-vesel-do-dejin-jako-boj-o-lidovy-dum>

Seznam socialistických států. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-10-31]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_socialistick%C3%BDch_st%C3%A1t%C5%AF#Sou%C4%8Dasn%C3%A9_socialistick%C3%A9_st%C3%A1ty

Sovětský svaz, Svaz sovětských socialistických republik (SSSR). *Totalita.cz* [online]. [cit. 2021-10-24]. Dostupné z: <http://www.totalita.cz/vysvetlivky/sssr.php>

Strana národní jednoty. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-10-31]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Strana_n%C3%A1rodn%C3%AD_jednoty

Svatá aliance. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-8-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Svat%C3%A1_aliance

ŠAJTAR, Jaroslav. Komunistický pokus před Leninem. Před 150 lety byla krvavě potlačena Pařížská komuna. *Reflex* [online]. 2021, 28. 5. 2021 [cit. 2021-8-20]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/historie/70098/komunisticky-pokus-pred-leninem-pred-150-lety-byla-krvave-potlacena-parizska-komuna.html>

TOMEK, Prokop. 50. léta – budování totalitního státu. *Totalita.cz* [online]. [cit. 2021-01-24]. Dostupné z: <http://www.totalita.cz/50/50.php>

VOKÁL, Vladimír. Jak se komunisté dostali k moci? „Vítězný“ únor den po dni Zdroj: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/klement-gottwald-vitezny-unor-benes-komuniste.A180222_111013_volby-2012_vov. IDNES.cz [online]. 2018, 25. února 2018 [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/klement-gottwald-vitezny-unor-benes-komuniste.A180222_111013_volby-2012_vov

Zákon o JZD. Ústav pro studium totalitních režimů [online]. [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: <https://www.ustrcr.cz/uvod/citanka-kolektivizace/zdruzstevnovani/zakon-o-jzd/>

Zdeněk Fierlinger. Zrádce, který předal sociální demokracii KSČ. Beneš ho chtěl rozdupat jako hada. Český rozhlas [online]. 2021, 16. únor 2021 [cit. 2021-10-31]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1299165-rozkol-socialni-demokracie-vesel-do-dejin-jako-boj-o-lidovy-dum>

Z HISTORIE ČESKÉ SOCIÁLNÍ DEMOKRACIE. *Historie ČSSD: Encyklopedie ČSSD* [online]. Masarykova demokratická akademie, 2013 [cit. 2021-8-17]. Dostupné z: <http://www.historiecssd.cz/>

Další neodcitované zdroje:

BERNATT-RESZCZYŃSKÁ, MARKÉTA. Začala násilná kolektivizace. *Paměť národa* [online]. 2020, 22. 2. 2020 [cit. 2021-01-24]. Dostupné z: <https://www.pametnaroda.cz/cs/magazin/specially/zacala-nasilna-kolektivizace>

mka. Kolektivizace změnila venkov a postihla statisíce lidí. Začala před 70 lety. *Česká televize: ČT24* [online]. 2018, 21. 3. 2018 [cit. 2021-01-24]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2425960-kolektivizace-zmenila-venkov-a-postihla-statisice-lidi-zacala-pred-70-l>

Rozvrácený venkov a zničené životy. Před 70 lety začala násilná kolektivizace. In: *Deník.cz* [online]. 2019, 23. 2. 2019 [cit. 2021-01-24]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/rozvraceny-venkov-a-znicene-zivoty-pred-70-lety-zacala-nasilna-kolektivizace-20190223.html

SEZNAMY:

Seznam obrázků:

Obrázek 1 – prof. JUDr. PhDr. Edvard Beneš GBE, dr. h. c. mult. (prezident ČSR 1945-1948)....	18
Obrázek 2 – Klement Gottwald (prezident ČSR 1948-1953).....	18
Obrázek 3 – Antonín Zápotocký (prezident ČSR (1953-1957).....	19
Obrázek 4 – Antonín Novotný (prezident ČSR 1957-1960, prezident ČSSR 1960-1968)	19
Obrázek 5 – pohled na Vysokou (1951)	22
Obrázek 6 – náš farář otec Bernard Drahoslav Říský OFM	23
Obrázek 7 – titulky Vesnických novin Mělnicka.....	23
Obrázek 12 – Václav a Anna Šestákoví.....	25
Obrázek 13 – Jaroslav a Blažena Šestákoví.....	26
Obrázek 14 – Šestákův statek ve Vysoké č. p. 31 (květen 1931)	27

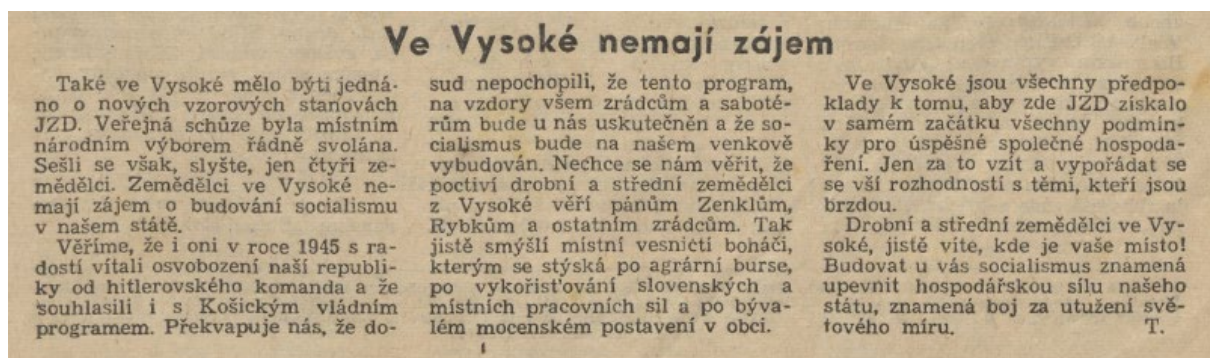
Seznam tabulek:

Tabulka 1 – výsledky parlamentních voleb v roce 1946	15
--	----

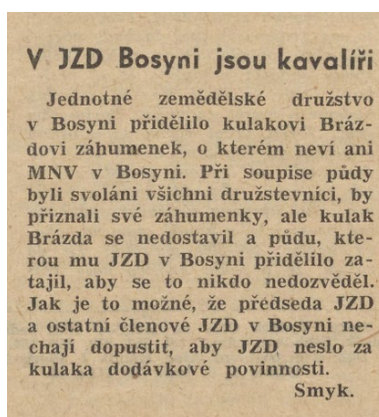
Seznam příloh:

Příloha 1 – článek z Vesnických novin Mělnicka o Vysoké	34
Příloha 2 – článek z Vesnických novin Mělnicka o Bosyni	34
Příloha 3 – článek z Vesnických novin Mělnicka o Bosyni	34
Příloha 4 – anonymní dopis z Vesnických novin Mělnicka o Bosyni	35
Příloha 5 – Odpuštění trestu za neodvádění zemědělské daně státu (19. 5. 1955)	36
Příloha 6 – Vymáhání platby za neodvádění zemědělské daně státu (1. 11. 1958).....	37
Příloha 7 – stvrzenka za zaplacení zemědělské daně (11. 11. 1958)	38
Příloha 8 – stvrzenka za zaplacení zemědělské daně (22. 11. 1958)	38
Příloha 9 – stvrzenka za zaplacení zemědělské daně (9. 12. 1958)	38
Příloha 10 – zřizovací listina Státního statku Vysoká	39
Příloha 11 – příspěvkem na stavbu sokolovny od Václava Šestáka	40
Příloha 12 – příspěvek biograf Sokol ve Vysoké od Jaroslava Šestáka	40
Příloha 13 – přepis listiny pro vstup do JZD	41

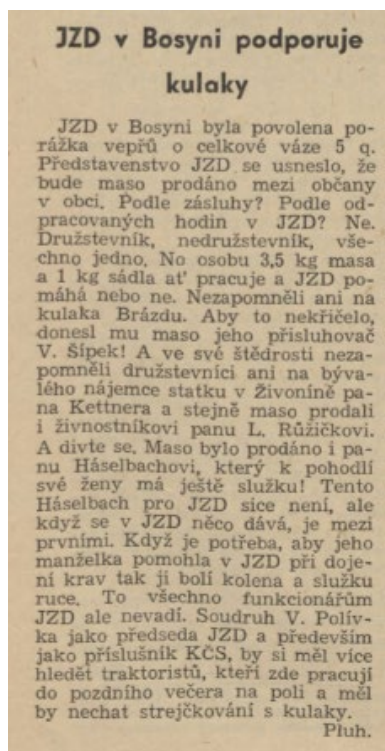
PŘÍLOHY

Příloha 1 – článek z Vesnických novin Mělnicka o Vysoké

Příloha 2 – článek z Vesnických novin Mělnicka o Bosyni

Příloha 3 – článek z Vesnických novin Mělnicka o Bosyni

Dopis z Bosyně

Redakce t. l. obdržela dopis, který je závažný nejen svými údaji, ale i doložkou. Pisatel se totiž nepodepsal a odůvodňuje to slovy, které jsou pro bosynské poměry opravdu příznačné. Doslova: „Kdybych se podepsal, tak bych u nás v Bosyni nevydržel, protože kulak Brázda platí v očích funkcionářů víc, než dva poctiví družstevníci...“

Nezbývalo tedy jiného, než jít v sobotu večer do Bosyně, v neděli pak za s. Synkem do Strážnice a dopis, jeho pravdivost si ověřit. A protože se ukázalo, že ten prostý, tužkou psaný dopis je od a až do z pravdivý, proto jej uveřejňujeme v celém znění. Dopis zní;

Soudruzi!

V posledním čísle Vašich novin jste napsali, že naše JZD prodávalo maso ze zabíjačky kulakům. Tomu se nedivte. U nás, ve vesnici, která odpustila kulakovi Brázdovi i udavačství ve válce, můžeme se dočkat i jiných věcí. Co chcete od lidí z vesnice, když mlčí i funkcionáři ONV jako je tajemník MNV Synek. Jen se ho zeptejte, proč jej u nás ve válce četník sebral. Pro případ, že by měl zase jen rukou a nechtěl na to vzpomínat (on říká, že se s takovým lumpem, jako je Brázda nebude špinit, ale já myslím, že to není správné), tak Vám to řeknu sám.

Synek byl ve válce nasazen v Německu. Jak dlouho tam byl to nevím. To si zjistíte sami. Já vím jen to, že když mu šlo při náletech v Německu o život, že z Německa utekl k nám ke své provdané sestře Vodešádkové. Nikomu nám to nevědělo. Byl to mladý hoch a život je život! Jinak ale myslí pan starosta, kulak Miloslav Brázda. Ve své úřední a protektorátní horlivosti zavolal na Synka četníka, který jej odvedl na stanici do Vysoké, odkud pak telefonovali na německou kriminálku. Co bylo dále, ať Vám poví Synek sám.

Kdyby se Brázda vymlouval, že to hlásil v zájmu vesnice, tak tomu nevěřte. On se těch německých pánů tak moc nebál. On se s nimi až moc dobře znal. To Vám potvrdí Láďa Hánlů, kterému Brázda, jako starosta slibil, že jej vytáhne z pracovní povinnosti na zá-

kopech s podmínkou, že mu za to dá 10.000 korun. Hánl s bídou sehnal jen 5.000 a Brázda je vzal! Dalším, třetím občanem, který by mohl o starostování Brázdy mluvit, je Čermák, který je dnes členem JZD. Toho Brázda ve válce udal, že má doma zbraň. Co takové udání znamenalo, to Vám nemusím připomínat. Štěstím Čermáka bylo, že protektorátní četníci ve Vysoké měli lepší rozum než Brázda. A teď byste se měli soudruzi v těch novinách ptát, co se za to Brázdovi stalo. Nic. Čermák mu to odpustil a říká, že prý musíme brát ohled na Brázdovy děti a jako družstevník se ho ještě zastává a kde může mu pomáhat.

Vrabci si u nás na střechě vypravují, že o prasata ve společném vepřině, které krmí Soukupová, Čermák zájem nemá, ale pro prasata, která krmí kulak Brázdová, má Čermák všeho dost, že to stačí Brázdové i pro vlastní drůbež! A řekněte slovo a je zle. Dají se do člověka nejen Brázdovi příbuzní, jako je Václav Brázda, ale zastává se jej i družstevník Kulman, který si myslí, že se kulakům křivdí, dá se do Vás i Šipek, Procházka a i Házlbach. Tomu Házlbachovi se konečně ani nedivím. Vrána vráně oči nevyklube. Kulak Brázda vykořisťoval lidi ve velkém a Házlbach to dělal v malém. A vidíte, má také štěstí! Divím se Fajmanově, je to taková poctivá ženská a říká, že se už na Házlbachovi nevykašle. To se jí tak stýská po službě u nich? Když jsem slyšel, že bere na družstevních polích pro Házlbachovy slepice snopy, tak jsem si vzpomněl na tu báseň, ve které je psáno: »Za misku rýže, pánům dutky líže...«

V tom rozebírání družstevního majetku není sama. Záhumenkové krávy jsou u nás živé z družstevního a »příkladem« v tom jsou samotní funkcionáři JZD. Zkrátka a dobře. U nás se vede družstvo podle hesla »z cizího krev neteče« a naše hloupost je v tom, že nevidíme, že to JZD není cizí, že je naše a že s každou naší futru, s každým ukradeným snopem odnášíme s pole peníze, které patří všem a o které se máme dělit podle odpracovaných jednotek.

Žena družstevníka V. Brázdy, říká, že prý v JZD je cikánský život. No, jak se

to vezme. Myslí-li cikány, kteří byli lehtiví na práci a při tom koukali, kde se dá co ukrást tak má snad pravdu. Ale pozor! To její přirovnání se hodí u nás jenom na někoho. My, kteří poctivě pracujeme, my víme, že budeme v našem JZD dobře žítí ovšem musí přestat to syslování. Jinak bych paní Brázdové doporučil, aby si koupila pondělní Rudé Právo (ze dne 3. srpna pozn. red.), a aby si důkladně přečetla co pan prezident Zápotocký na Klíčavě opravdu řekl. Žádná JZD se nepouštět nebudou a jestli s tím paní Brázdová počítá a jestli snad proto tak sysluje, aby »až nebude táta v JZD« měla zásobu tak se spletla. To, co se v našem JZD vyrobí to je majetek nás všech a bude-li potřeba tak si pro to přijdeme. Kdo je těmito poměry u nás v našem JZD vinen? Kulaci v obci, kteří mají ještě vliv i na některé funkcionáře. Copak by asi říkal pan protektorátní starosta obce 45 ha kulak Brázda, kterého funkcionáři JZD zaměstnávají, kdyby se tak kradlo kdysi na jeho? Ten to kulak, není ale v obci sám. Josef Kettner, byl nájemcem 23 ha statku v Žironině, kde vše co bylo jeho odprodal a u nás je členem JZD! Copak o tom soudruzi na ONV nevíte? Já vím, máte své práce, svých úkolů až až, ale u nás v Bosyni to již odkladu nesnese. To co se u nás děje to už není hloupost, to je záměr a pújete-li věci na kloub uvidíte, že v tom má prsty nejen Brázda-udavač, ale i »družstevník« Kettner. Konečně hodně viny na tom nese i váš tajemník MNV ze Strážnice Synek i náš Čermák a Hánl. Kdyby nebyli vůči Brázdovi tak měkchořdci, tak byl kulak Brázda už dávno z obce a dnes byl pokoj.

Uvádíme bez komentáře a doufáme, že nám bosynští funkcionáři odpovědí. Zdržujeme znova, že jsme si tento dopis ověřovali.

Red. rada.

Pan Vébr ze Strážnice: dodá až co zbyde...!?

Soudruzi Sedláček, Honc a tajemník MNV soudruh Synek, navštívili dne 31. července t. r. ve Strážnici 13 ha zeměděle Josefa Vébra za účelem dodávky ječmene, který měl Vébr z větší části již vymlácen. A víte co jim Vébr řekl? „Ječmen si nechám pro prasátka, které mám na kontingent a státu dám až co zbyde...“ To není ale všechno. Jmenování soudruzi při své návštěvě také zjistili, že »hospodář« Vébr odevzdal z 8 litrů nadojeného mléka jenom 5 litrů. Zdá se, že těch 284 kg vepřového, 750 kg hovězího a 2235 litrů mléka, které dluží z první poloviny roku jej nijak nemrzí. Co tomu říkáte zemědělci ve Strážnici? Je možné takto dále hospodařit? Je možné okrádat takto naše dělníky v továrnách?

Smyk.

Nezapomínejme na řepku

Průměrný hektarový výnos ozimé řepky na našem okrese je letos 9,5 q! S tím nemůžeme být spokojeni. Předpoklady ke zvýšenému hektarovému výnosu na našem okrese máme. Proč sklízíme letos tedy tak málo? Mstí se nám nedodržení agrotechnických lhůt a hlavně mstí se nám, že jsme věnovali malou pozornost k vybrání vhodných pozemků s příslušnou předplodinou (vojtěška nebo jetel), rovněž tak nebyla věnována pozornost ani přihnojení řepky a jejímu plečkování. Chceme-li, abychom v příštím roce sklízeli více, pak je

nutné, aby se všechna JZD na našem okrese řídila příkladem JZD Hořín, Řepín, Chorušice a V. Újezd. Tato družstva, poučena z nedostatků, provádí již orbu, aby osev řepky byl proveden ve stanovené agrotechnické lhůtě, t. j. od 10. do 20. srpna!

To platí především na adresu JZD Zálezlice, Choroušky a Vrbno. V těchto družstvech nebylo dosud učiněno nic pro to, aby stanovené plochy byly pro provádění orby uvolněny. Jestliže si nepospíší, poznají to v příštím roce opět na sklizni.

Ant. Černý.

Vesnické noviny Mělnické vycházejí každé úterý. Vydává ONV na Mělnice. Řídí redakční kruh. Vedoucí redakce Frant. Roa. Redakce i administrace ONV, zem. ref., Mělník, Stalinovo nám., tel. 861, 862, 863, 864. — Jednotlivé číslo 10 hal. — Tiskem Kladenské tiskárny a. p., provoz. 06, Mělník. — Dohledací poštovní úřad Mělník I. Používání novin, známek povoleno vřeměrem OFČ Mělník I, č. jedn. 72/ III. a 61.

Odbor pro vnitřní věci rady okresního národního výboru v Mělníku.

Zn.: Vnitř.-325 tr./54.

V Mělníku, dne 19.V.1955.

Pan
Jaroslav Š e s t á k
zemědělec
v e V y s o k é čp. 31.

V letošním roce slaví naše národy 10. výročí osvobození naší vlasti hrdinnou Sovětskou armádou.

Náš pracující lid při této příležitosti hodnotí budovatelské úspěchy dosažené v uplynulých 10ti letech, v nichž bylo upevněno lidově demokratické zřízení a posílena morálně politická jednota pracujících.

Všechny tyto radostné výsledky umožňují prominout tresty osobám, které se dopustily přestupků, nebo zastavit trestní řízení proti nim vedené.

Projevem síly našeho zřízení a budovatelských úspěchů našeho lidu je usnesení vlády ze dne 9.května 1955 o a m n e s t i i v oboru trestního práva správního.

Odbor pro vnitřní věci rady okresního národního výboru v Mělníku Vám sděluje, že uvedená amnestie se vztahuje i na přestupek, který jste spáchal /a/ tím, že jste za r. 1953 nesplnil předepsané dodávky zemědělských produktů.

V důsledku toho se trestní řízení vedené proti Vám zastavuje.

Věříme, že usnesení vlády o amnestii Vás bude zavazovat k tomu, abyste do všech důsledků plnil své občanské povinnosti jako řádný občan našeho lidově demokratického státu.

Za správnost:

P a t e r a

Vedoucí odboru pro vnitřní věci rady ONV:

Boh. R y b k a v.r.

Zn.: Fin/14-Pl.z.211/58

Č. daň. účtu:

Platební záповěď,

kterou se zabavují pohledávky z dodávek zemědělských výrobků.

Dlužník (dodavatel): Š e s t á k Jaroslav, zemědělec, Vysoká 31

Poddlužník (výkupce): Státní spořitelna Mělník

K vydobytí vykonatelných nedoplateků dlužníka vážnoucích u finančního odboru rady

okresního národního výboru v Mělníku
 na daní zemědělské za rok 58 v částce 20.297 Kčs. 20 h,

na za rok v částce Kčs.

a na předepsaném penále a nákladech za tuto platební záповěď v částce Kčs. h

celkem 20.297 Kčs. 20 h

a pro další (nepředepsané) penále stanovené zákonem za opožděné placení vymáhaných nedoplateků **zabavuje(i) se** podle §§ 82, 83, 85 až 87 vyhlášky ministra financí č. 162/1953 Ú. l. **pohledávka do výše dluhu** **jedna pětina nedoplateků**

pohledávek dlužníka vůči poddlužníkovi z dodávek těchto zemědělských výrobků:

rostlinná i živočišná výroba

Platební záповěď se doručuje poddlužníkovi a zároveň státní spořitelně příslušné podle sídla zemědělského hospodářství dlužníka. Dlužník se zpravuje opisem platební záповědi. Zabavení je vykonané doručením platební záповědi poddlužníkovi a platí pro všechny pohledávky dlužníka z dodávek uvedených zemědělských výrobků v běžném kalendářním roce. K pohledávkám z těchto dodávek nabývá stát zástavního práva pro vymáhané nedoplatky s příslušenstvím. Dlužníkovi se zakazuje jakkoliv nakládat s těmito pohledávkami, zejména je vybrat. Poddlužníkovi se zakazuje, aby tyto pohledávky platil dlužníkovi.

Pohledávky z dodávek uvedených zemědělských výrobků, splatné po doručení této platební záповědi, je poddlužník povinen proplácet jen prostřednictvím Státní spořitelny v Mělníku

....., která zabavenou část pohledávek vyplatí finančnímu odboru rady

okresního národního výboru v Mělníku na úhradu vymáhaných nedoplateků

s příslušenstvím a nezabavené částky proplácí dlužníkovi nebo s nimi naloží podle jeho dispozic.

Dlužník i poddlužník mohou proti této platební záповědi podat námítky u podepsaného finančního odboru do 15 dnů ode dne, kdy jim platební záповěď byla doručena. Námítky nemají odkladný účinek.

V Mělníku dne 1. listopadu 1958

L. S.

Dlužníkovi se sděluje, že platební záповěď

byla poddlužníkovi doručena dne *)

vedoucí finančního odboru

*) Škrtněte, co se nehodí.

Kčs 2999 h 98

OKRESNÍ NÁRODNÍ VÝBOR
MĚLNÍK

Pro účet u SBČS, Mělník

Směr. číslo:
0112-1 84-215-090

DAN ZEMĚDĚLSKÁ

Obec: Účet:
Plátce - příkazce: Jaroslav Šesták
Výroba 31

Podací číslo
STSP Mělník
Přijal: 1. 12. 58
Podací listek Pečlivě uschovávejte!

Příloha 7 – stvrzenka za zaplacení zemědělské daně (11. 11. 1958)

Kčs 200 h -

Okresní národní výbor
MĚLNÍK

Pro účet u SBČS, Mělník

0112-1 84-215-090

DAN ZEMĚDĚLSKÁ

Obec: Účet:
Plátce: Jaroslav Šesták
Výroba 31

Podací číslo
22. XI. 58
Přijal:
Podací listek, Pečlivě uschovejte!

Příloha 8 – stvrzenka za zaplacení zemědělské daně (22. 11. 1958)

Kčs 9371 h 22

OKRESNÍ NÁRODNÍ VÝBOR
MĚLNÍK

Pro účet u SBČS Mělník

Směr. číslo:
0112-1 84 215 090

DAN ZEMĚDĚLSKÁ

Obec: Účet:
Plátce - příkazce: Jaroslav Šesták
Výroba 31

Podací číslo
STSP Mělník
9. XII. 1958
Přijal:
Podací listek Pečlivě uschovávejte!

Příloha 9 – stvrzenka za zaplacení zemědělské daně (9. 12. 1958)

O P I S

Okresní národní výbor v Mělníku.

1 k 16 NC 178/60 -----
1

Č.j.: 5008/60

Z ř i z o v a c í l i s t i n a

Okresní národní výbor v Mělníku usnesením plenárního zasedání dne 18.června 1960 podle ustanovení § 22 zákona číslo 65/1960 a § 3 zákona číslo 105/1953 Sb., dnem 1.července 1960

I. z ř i z u j e S t á t n í s t a t e k národní podnik
Vysoká

sídlo V y s o k á
~~S-t-ř-e-d-n-i-c-e~~

II. u s t a n o v u j e

inženýra Ludvíka K ů s a bytem Střednice č.5
ředitelem statku Střednice s právem poukazovacím a podpisovým.

III. s t a n o v í

toto poslání: zemědělskou výrobu se zaměřením jak
na odvětví rostlinné tak i živočišné výroby.

IV. s c h v a l u j e

provedení organizační struktury podle příslušného statutu
a zásad o sestavení organizačních řádů hospodářských a rozpočto-
vých organizací spravovaných národními výbory, vydaných vládním
usnesením ze dne 5.června 1960 a předpisů toto vládní usnesení
doplňujících nebo pozměňujících.

V. p ř i d ě l u j e

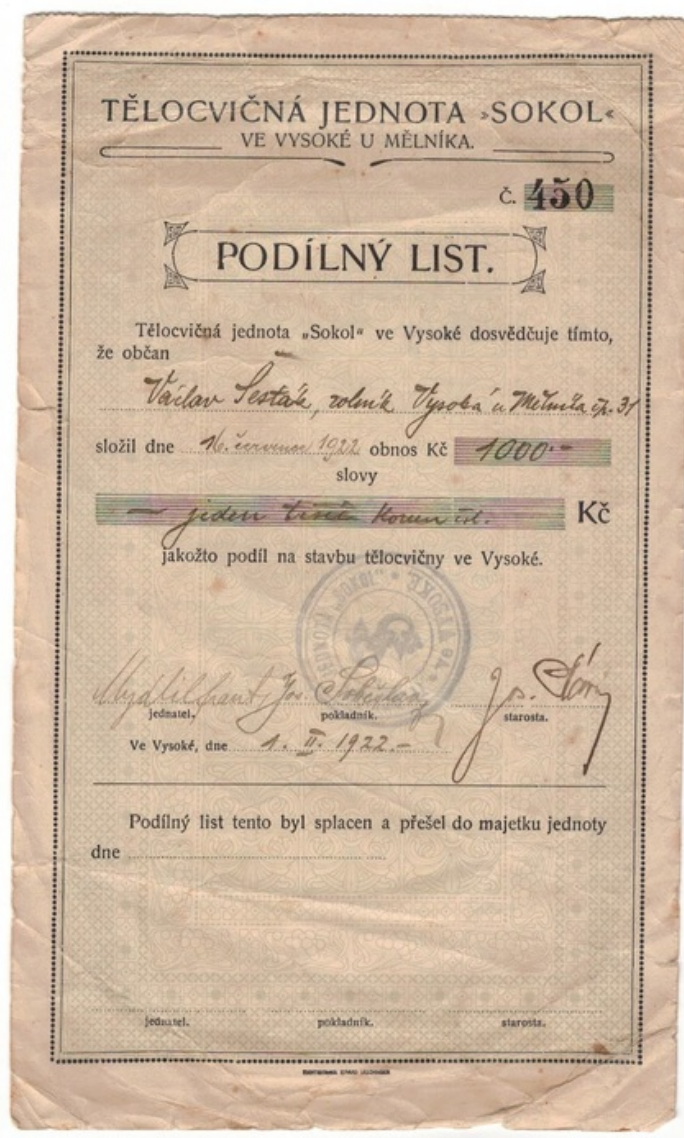
statku Střednice veškeré prostředky podle provedené delimi-
tace majetku bývalého statku Mělník a Doksy.

Tento podnik je podřízen okresnímu národnímu výboru v Mělníku
a zapisuje se do podnikového rejstříku dnem 1.července 1960.

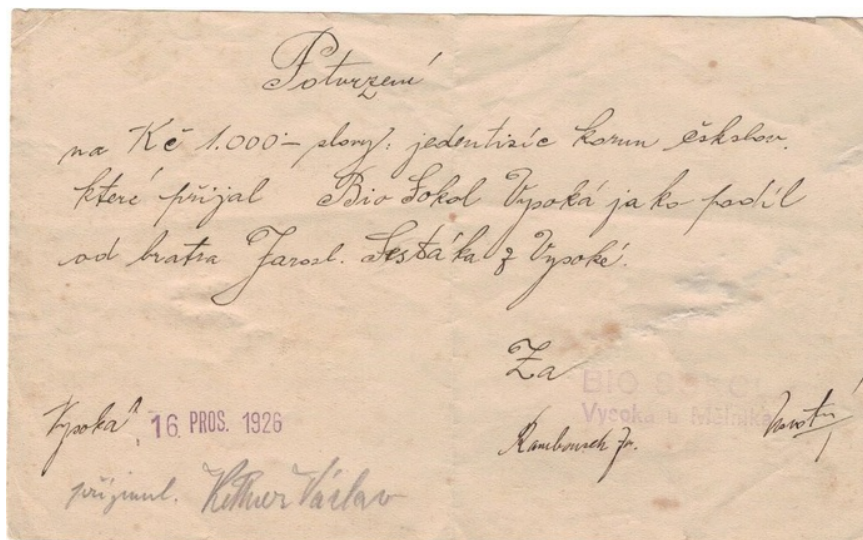
V Mělníku dne 30.6.1960

Tajemník ONV: K. Dvořák

Předseda ONV: Mir. Němec

Příloha 11 – příspěvkem na stavbu sokolovny od Václava Šestáka

Příloha 12 – příspěvek biograf Sokol ve Vysoké od Jaroslava Šestáka

Rada místního národního výboru ve Vysoké

Zn. 1/1958 - 20.9.1958

Věc: Rozhodnutí o přikázání půdy a hospodářských budov
do bezplatného a trvalého užívání státu.

Vysoká dne 20.9.1958.

Pan

Šesták Jaroslav a Blažena.

Vysoká čp.31

R o z h o d n u t í

Rada MNV ve Vysoké přikazuje podle §§ 8 a 9 vládního nařízení čis.50/55 Sb. o některých opatřeních k zajištění zemědělské výroby na usedlosti čp.31 o celkové výměře zemědělského závodu 42,01ha, z toho zemědělské půdy 38,23 ha a orné půdy 37,15 ha, včetně živého a mrtvého inventáře do bezplatného užívání státu, státnímu statku nár. podnik v Mělníku. Současně s čp.31 přikazuje se státnímu statku i čp.73, které sloužilo jako deputátní byt k uvedené zemědělské usedlosti.

Státní statek je povinen na přikázané usedlosti hospodařiti s péčí řádného hospodáře.

O d ů v o d n ě n í

Dne 15.5.1958 jste dobrovolně nabídl odboru zemědělství a les. hospodářství rady ONV v Mělníku předání celé usedlosti čp.31 státnímu statku n.p. Mělník, ve smyslu vl. nař. 50/55 Sb. s tím, že nastoupíte do pracovního poměru s Vaší rodinou u státního statku ve Vysoké.

Rada MNV ve Vysoké Vaší žádost projednala a zjistila, že bylo postupováno podle zákona a proto rozhodla ve smyslu Vaší nabídky. Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolati do 15 dnů počínaje dnem následujícím po dni doručení rozhodnutí k zemědělskému odboru rady ONV v Mělníku, podáním učiněným u MNV Vysoká.

Zároveň se vylučuje odkladný účinek případného odvolání proti rozhodnutí, ježto naléhavý obecný zájem vyžaduje, aby bylo zajištěno včasné a řádné obdělání půdy přikázané do bezplatného a trvalého užívání. Proti rozhodnutí o vyloučení odkladného účinku odvolání se nelze odvolat.

Razítko rady MNV Vysoká

Podpis : Prokop

Tajemník MNV

E.Finkousová

Předseda MNV:

Ověřeno:

